

DRAUGAS

2ND CLASS
MAY 22 1993

Vol. LXXXIV Kaina 60 c.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, GEGUŽĖ - MAY 22, 1993

Nr. 98

Žinios iš Lietuvos - Elta

Lietuva prašo atlyginti už okupacijos padarytus nuostolius

Vilnius, gegužės 21 d. (Elta) - Lietuvos derybos su Rusija pagalio padėjo iš aklaivietės, konstatavo Lietuvos valstybinės delegacijos vadovas, Seimo narys Virgilijus Bulovas. Po daugiau kaip pusmečio pertraukos dvi dienas Vilniuje vykusį valstybinių derybų delegacijų susitikimą jis įvertino teigiamai, nors ir pabrėžė, kad abi pusės nepasiekė tų rezultatų, kurių norėjo. Tokios pat nuomonės, pasibaigus susitikimui, buvo ir Rusijos delegacijos vadovas, ambasadorius ypatingiems pavedimams Viktor Isakov.

Vienas svarbiausių ir, Virgilijaus Bulovo nuomone, sunkiausių klausimų buvo sutarties projektas dėl atlyginimo už žalą, kurią Lietuvai ir jos žmonėms padarė buvusi sovietų kariuomenė, užpernai perėjusi į Rusijos jurisdikciją. Lietuva išdėstė savo poziciją šiuo reikalu: Rusija, kaip Sovietų Sąjungos teisių perėmėja, privalo atlyginti už tai, ko Lietuva neteko nuo 1940 iki 1990 metų. Tačiau Rusijos delegacija atsakymu nedavė, nes, pasak jos vadovo, neturėjo šalies vadovybės įgaliojimų. Ankstesnė Rusijos nuostata buvo ta, kad ji negalinti atsakyti už tai, ką Sovietų Sąjunga darė Lietuvoje 1940 metais ir vėliau.

Buvo planuota šiame susitikime parengti sutartį dėl Rusijos karinio tranzito iš Vokietijos per Lietuvos teritoriją. Jos projektą ir praktinius pasiūlymus Lietuva pateikė gerokai anksčiau, bet Rusijos delegacijos nariai sakė, kad jų ekspertai nespėjo tų dokumentų išnagrinėti.

Rusijos delegacijai buvo pateikta informacija apie Karaliaučiaus srityje gyvenančių lietuvių padėtį. Rusija pažadėjo ją išnagrinėti. Galimas dalykas, bus sudaryta grupė atitinkamo susitarimo projektui parengti.

Kitas delegacijos susitikimas įvyks Maskvoje birželio pirmos pusėje.

Sausio 13-osios medalis - Tarptautinės žurnalistų federacijos vadovui

Gegužės 20 d. Algirdas Brazauskas priėmė Tarptautinės žurnalistų federacijos generalinį sekretorių Aidan White. Prezidentas įteikė jam valstybės apdovanojimą - Sausio 13-osios atminimo medalį. Jis pareiškė apdovanojamam nuosirdžią padėką už didelę paramą Lietuvai tragiškosiomis 1991 m. sausio dienomis. Sausio 13-osios naktį Aidan White, gavęs žinią iš Lietuvos žurnalistų sąjungos, tuoj pat susisiekė su daugelio šalių žurnalistų organizacijomis, ir jau šeštą valandą ryto visas pasaulis žinojo apie Vilniuje įvykusią tragediją. Suomijos, Norvegijos, Švedijos - daugelio šalių žurnalistų organizacijos tuomet organizavo labai plačią protesto kampaniją.

Tarptautinės žurnalistų federacijos generalinis sekretorius

pažymėjo, kad ji labai padarė prezidento pareiškimas pritarimas nepriklausomai žurnalistikai. Tai labai svarbu, pasakė Aidan White, nes kai kuriose šalyse valdžia ir vadovai, manipuliudami spauda, mėgina siekti sau politinės naudos.

A. White atvyko į Vilnių dalyvauti gegužės 21 d. pradedančioje tarptautinėje konferencijoje „Masinės informacijos priemonės - demokratijai“.

Mažėjanti infliacija leis greičiau įvesti litą

Apie lito įvedimą gyventojai bus išpėti iš anksto, spaudos konferencijoje, pareiškė Lietuvos valstybinio banko pirmininkas Romualdas Visokavičius. Kartu jis patvirtino neseniai prezidento Algirdo Brazauskio pasakytą teiginį, kad, esant tam tikroms aplinkybėms, litas gali būti įvestas po kelių mėnesių.

Susitikime su žurnalistais dalyvavo ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Kalbėdamas apie vyriausybės ir valstybinio banko piniginę politiką, premjeras pažymėjo, kad ja siekiama stabdyti infliaciją. Staugis talono kurso kilimas dolerio atžvilgiu, sutiko jis, laikinai sukėlė kai kurių sunkumų pramonės įmonėms, nes šiuo atveju didėja jų produkcijos gamybos kaštai. Tačiau tai laikinas reiškinys. Artimiausiu metu viską į vėžes turėtų įstatyti rinkta. Vyriausybė ir kainų reguliavimą nesikiš. Premjeras taip pat akcentavo, kad nei vyriausybė, nei bankas nedarys pinigų emisijos, ir, mažėjant infliacijai, greičiau atsirastų prielaidos litui įvesti.

Opozicija: Bandoma įteisinti sovietinį žemės atėmimą

Vytautas Landsbergis Seime perskaitė opozicijos pareiškimą „Dėl žemės grąžinimo stabdymo“. Pareiškime pažymima, jog Seimui pateiktose svarstyti žemės ūkio reformos pagrindinėse kryptyse nieko nesakoma apie atimtos žemės grąžinimą savininkams, - ten kalbama apie žemės privatizavimą ir apie būsimos tos žemės savininkus arba žemdirbius.

Šios sąvokų manipuliacijos tikslas, sakoma pareiškime, yra įteisinti Sovietų Sąjungos ir sovietinio režimo įvykdytą žemės atėmimą, ūkininkų apipilimą ir jų išstėmimą į Sibirą, nepriklausomai Lietuvos žemės ūkio sunaikinimą ir kaimo žmonių pavertimą kolūkiniais baudžiauninkais. Valdžia negali privatizuoti to, kas jai nepriklauso - svetimos žemės privatizavimas reiškia smurtu prisilėsto turto skirstymą ir pardavinėjimą.

Dokumente akcentuojama, kad tokių nuostatų svarstymas, o tuo labiau LDDP daugumos pritarimas joms Seime, yra neleistinas tiek moraliniu, tiek teisiniu požiūriu, nes tai prieštarauja Lietuvos Konstitucijai,

Ketvirtadienį įtakingas būrys senatorių iš abiejų politinių partijų sukūrė naują kliūtį prezidento Clinton siūlomam valstybės biudžetui - alternatyvinių biudžeto projektą, kuriame mažiau ir išlaidų ir taksų. Spaudos konferencijoje planą pristatė (iš k.) William Cohen, Bennett Johnston, David Boren ir John Danforth.

90% žemės gyventojų negali įtakoti savo gerovės

New Yorkas, gegužės 19 d. (Reuters) - Nors visame pasaulyje šalys krypta į demokratiją, 90% žemės gyventojų neturi įtakos valdžiai ir įstaigoms, kaip Pasaulio Bankas, atkreipti daugiau dėmesio į žmonių gerovę. Daugelyje kraštų neturtingiesiems, moterims, imigrantams, religinėms bei etninėms mažumoms sunku pasinaudoti teisine sistema, darbininkų unių užnugarui bei valdžios įstaigų patarnavimais, nuo kurių priklauso, kaip jie galės užsidirbti pragyvenimą, kur jie lankys mokyklas, ar kur gaus medicininę priežiūrą.

„Žmonių atstūmimas, o ne priėmimas yra vyraujanti tikrovė“, pranešė buvęs Pakistano finansų ministras Mahbub ul Haq, Jungtinių Tautų žmogaus padėties gerinimo studijos 1993 metams vadovas.

Šiame pranešime buvo iškelti JAV-oje esantys skirtumai tarp baltųjų ir juodųjų bei ispaniškai kalbančiųjų mažumų, tuo parodant, kad ir išsivysčiusiose kraštuose yra aštrių kontrastų, bet ji - „stebėtina atvara visuomenė“, besistengianti kovoti su diskriminacija. Problemos JAV-oje „yra tik ledkalnio viršūnė, palyginus su mažumų padėtimi kitur“, pasakė M. Haq.

Šiame pranešime, kuris išleidižiamas jau ketvrti metai, šalis yra surikiuojamos pagal „žmogaus gerovės rodyklę“, sudarytą įvertinant to krašto raštingumą, kaip ilgai žmogus gali tikėtis išgyventi, krašto

demokratijos pagrindams bei teisingumo supratimui; tai pažeidžia pagrindines žmogaus ir piliečių teises.

Mokytojai sustabdė streiką

Gegužės 20 d. susirinkę Vilniuje mokytojų streikų komiteto atstovai nutarė sustabdyti streiką. Gegužės 21-ąją visose Lietuvos mokyklose vėl vyko pamokos. Pedagogai taip pat atsisakė siūlymo boikotuoti egzaminus. Mokytojai lauks iki gegužės 31 dienos, kai bus parengta vyriausybės žadėtoji jų būklės pagerinimo programa. Ją mokyklų atstovai apsvarstys

gyventojų metines pajamas ir procentinį jų išsidėstymą ir gyventojų pajėgumą pirkti. Šio JT pranešimo tikslas yra paskatinti valdžias ir įstaigas, kaip Pasaulio Bankas, atkreipti daugiau dėmesio į žmonių gerovę. Daugelyje kraštų neturtingiesiems, moterims, imigrantams, religinėms bei etninėms mažumoms sunku pasinaudoti teisine sistema, darbininkų unių užnugarui bei valdžios įstaigų patarnavimais, nuo kurių priklauso, kaip jie galės užsidirbti pragyvenimą, kur jie lankys mokyklas, ar kur gaus medicininę priežiūrą.

Pranešime rekomenduojama pertvarkyti užsieniui teikiama pagalbą, kad per ją teikiamoji parama sveikatos priežiūrai, švietimui bei kitoms socialinėms priemonėms būtų padidinta nuo dabartinio 7% iki 20%.

Pagal žmogaus gerovės rodyklę Japonija yra pirmoje vietoje, o po jos yra Kanada, kuri pernai buvo pirmoje vietoje. Japonija ir keli kiti Rytų Azijos kraštai yra daugiau investavę į švietimą ir turi daug mažiau bedarbių, negu kitos šalys. Trečioji vietoje yra Norvegija, o po jos Šveicarija, Švedija, JAV, Australija, Prancūzija, Olandija ir Britanija.

Bet JAV juodieji, jei būtų skaitomi kaip atskira tauta, būtų 31-oje vietoje, kartu su Trinidad ir Tobago salomis Karibų jūroje. JAV ispaniškai kal-

bantieji būtų trečioje vietoje - žemiau, negu Bahamų salų gyventojai, Estijos ir Pietų Korėjos gyventojai.

Bet beveik kiekvienas kraštas turi bent vieną mažumą, kuriai yra daug sunkiau prieiti prie gerovės užtikrinančių resursų, rašoma JT pranešime. Pvz. Čilėje tarp 1970 ir 1988 metų neturtingiausiojo penktadalio gyventojų pajamos nukrito trimis procentais, o tuo tarpu turtingiausiojo penktadalio pajamos pakilo 10%. Bangladeš valstybėje beveik pusė šeimų, gyvenančių ne miestuose, yra bežemiai ir gauna tik 17% išduodamų paskolų pirtis žeme.

Net ir išsivysčiusiose kraštuose daugiausia gerovės rodiklių yra prieinami vyrams, daug mažiau - moterims. Jei gerovė nėra skaičiuojama ne pagal šeimas (pagal vyro gerovę skaitant visų šeimos narių), o moterų ir vyrų gerovę atskirai, Japonija saraše nukristų į 17-tą vietą, Švedija būtų pirmoje. Po jos Norvegija, Prancūzija, Danija, Suomija, Australija, Naujoji Zelandija, Olandija, JAV, Britanija ir Kanada.

Trumpai

- Guatemala 32 metus užsitęsusiams civiliniams karui užbaigti vykstančios derybos Meksikos mieste nutrūko, šįkart nenumatant datos derybų tęsimui. Dešimtosios pozicijos valdžia ir kairiųjų sukilėlių sąjungos vadai visi išstātė eilę reikalavimų, atsisakė bet kokių derybų.

- New York, gegužės 14 d. - Lietuvos Misijos iniciatyva, Baltijos Misijų ekspertai susitiko su Jungtinių Tautų Trečiojo komiteto pirmininku aptarti pasirošimą Pasaulinei Žmogaus teisių konferencijai Vienoje. Neformalios tarpvalstybinės konsultacijos vyks birželio 9-11 d., prieš pat prasidedant konferencijai, kuri įvyks birželio 14-25 d.

- Kaune Lietuvos Veterinarijos Akademijos rektorium paskirtas 37-metis V. Bizokas. Akademijos buvusiam rektoriui R. Karazijai gruodžio mėnesį tapus Lietuvos žemės ūkio ministru, akademija iki šiol buvo be rektoriaus.

DRAUGAS

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500 TELEFAKSA (312) 585-8284

Rusija siūlo planą užbaigti karą Bosnijoje

Washington, DC, gegužės 20 d. (NYT) - JAV ir Rusija ketvirtadienį sutarė bendromis jėgomis kartu su Europa sukurti visoms priimtina Bosnijos karo užbaigimo strategiją, kurioje bent tuo tarpu bus pripažinti serbų teritoriniai laimėjimai. Naujosios strategijos tikslas nebebūtų priversti serbus atsisakyti savo laimėtų teritorijų, o vieton to tik apriboti karą ir politiskai stabilizuoti Balkanus, kad būtų sustabdytos masinės žudynės. Kai apie tai pranešė JAV administracijos pareigūnas buvo paklaustas, ar tuo nebus apdovanojami etninį švarinimą atlikę serbai, jis atsakė: „First things first“ atseit - pirmiausia reikia sutvarkyti svarbiausius dalykus.

Pagal naująją strategiją, kurią ketvirtadienį aptarė JAV valstybės sekretorius Warren Christopher su Rusijos užsienio ministru Andrej Kozyrev JAV Valstybės departamente, iš esmės būtų atidėta Vance-Owen tarptautinėse derybose sukurtas taikos sutartis, kuri reikalauja, kad serbai atsisakytų apie pusės savo išsikotų žemių.

Sekr. Christopher atsisakė smulkiau pakalbėti apie naują planą, sakydamas, jog pirmiau nori visa tai aptarti su Prancūzija ir Jungtinėms Karalystėms. Rusijos Užsienio ministras Andrej Kozyrev, kuris penktadienį susitinka su prez. Bill Clinton, pasakė, kad planai yra labai konkretūs, bet kad reikia pasitarti su kitais partneriais.

JAV turėjo atsisakyti savo pasiūlymų

Aukšti JAV administracijos pareigūnai pripažįsta, jog dėl stipraus sąjungininkų bei Rusijos pasipriešinimo prezidento Clinton pasiūlymas siųsti ginklus Bosnijos musulmonų dominuojamai vyriausybei nebeįmanomas. Vieton to, JAV nebesi-priešina Prancūzijos siūlomam planui Bosnijoje sukurti kelias JT dalinių apsaugotas musulmonų gyvenvietes.

Prieš porą savaitių keliavimas po Europos sostines, sekr. Christopher priešinosi JT apsaugotoms musulmonų gyvenvietėms. Tuomet jis argumentavo, kad tokios gyvenvietės sukištų musulmonus į getus, tuo teigiamai atlyginant Bosnijos serbams už etninį švarinimą, be to, kalbėjo Christopher, jas būtų beveik neįmanoma apginti no serbų puolimais iš oro, nepakenkiant tuo pačiu ir ginamiesiems.

Dabar, kaip praneša vienas aukštasis JAV administracijos pareigūnas, W. Christopher galėtų sutikti su apsaugotų gyvenviečių pasiūlymu, jei tai būtų dalis plačiau apimančio plano

stabilizuoti tą regioną ir jei tai būtų tik laikinas dalykas, kuriuo nebūtų einama prie Bosnijos pasidalinimo. JAV nenorėtų dalyvauti JT daliniuose saugančiuose tas gyvenvietes, bet svarsto galimybę iš oro apginti ten esančius JT dalinius.

Šiuo metu sekr. W. Christopher stengiasi sudaryti programą, kuriai pritartų ir Rusija ir Britanija ir Prancūzija. Numatoma, kad joje bus JT apsaugotos gyvenvietės musulmonams, Bosnijos-Serbijos pasienyje bus pastatyti JT sargybiniai prižiūrėti, kad Belgradas laikytųsi žadėtosios ginklų blokados Bosnijos serbams, sustiprinti JT daliniai netolimoje Makedonijoje, galbūt prisidedant ir JAV kariams, ir padidintas skaičius tarptautinių stebėtojų pietinės Serbijos Kosovo provincijoje, kurių gyventojų 90% yra albanai.

Rusija siūlo laipsnišką taikos planą

Ketvirtadienį vykusiuose susitikimuose Rusijos užsienio sekretorius A. Kozyrev pristatė pasiūlymą, pagal kurį Vance-Owen sutartis būtų įgyvendinama palaipsniui, kaip nors įtikinant serbus tą planą priimti. Sekr. Christopher pasakė, ministrui Kozyrev, kuris praėjusią savaitę keliavo po Balkanus, kad JAV nesipriešina jo pastangoms sustabdyti karą Bosnijoje laipsniškais ėjimais, bet kad JAV nedalyvaus tokiaime procese. JAV nesipriešina Rusijos bandymams, tik nenori jungtis į jokią veiklą, kuri įtrauktų JAV karių kol karas Bosnijoje dar nėra pasibaigęs. Bet JAV sutiks siųsti ten savo karių po to, kai taikos sutartis bus visų pusių pasirašyta, dalyvauti taikos palaikymo priežiūroje.

Kai kurie JAV senatoriai, pietavę su ministru Kozyrev, sako, jog planas Vance-Owen sutartį laipsniškai įgyvendinti nėra gerai išmąstyti ir neaiškiai suformuluotas. Senatorius Richard Lugar (R-IN) pareiškė: „Prieš dvi savaites atrodė, kad JAV turi planą. Dabar auro, dėl atsiradusio beveik visiškio JAV vadovavimo vakumu, ateina rusai ir vykdo energingiausią diplomatinį darbą. Toks rolių pasikeitimas atima kvapą“.

KALENDORIUS

Gegužės 22 d.: Rita, Julija, Aldona, Eimantas.

Gegužės 23 d.: 7 Velykų sekmadienis, Andriejus Bobola, Dežiderijus, Merkurius, Gertautas.

Gegužės 24 d.: Joana, Zuzana, Algirdas, Gina.

Gegužės 25 d.: Bėda Garbin-gasis, šv. Grigalius VII, šv. Marija Margarita Pazzi, Alman-tas, Jovilė.

ORAS CHICAGOJE

Šeštadienį saulė tekėjo 5:25, leisis 8:10. Temperatūra dieną 69 F (21 C), ryte giedra, i popietę renkasi debesys, naktį 51 F (10 C).

Sekmadienį saulė teka 5:24, šiek tiek šilčiau, apsiniauks ir lietinga. Panašus oras pirmadienį.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

TAPKIM NAUJAIS KNYGNEŠIAIS

Man, kaip lingvistei, rūpi žodžiai: jų reikšmė, jų kilmė ir sudėtis. Man, kaip lietuviui, rūpi ypatingas ir brangus lietuviškas žodis: jo istorija, jo, tiek akademinių, tiek emocinių skausdus barbarizavimas, ir ypač jo išlaikymas bei puoselėjimas. O man, kaip ateitininkei, labiausiai rūpi idėjos, morale, Kristaus žodis. Šiuos visus troškimus, susidomėjimus, pasiryžimus dažnai aprūpina ir patenkina viena — knyga.

Pedagogės Marijos Pečkauskaitės žodžiais: „Knyga yra stebuklingas dalykas. Atskleisi ją — negyvas, bežadis popieriaus pluoštas ima tau kalbėti įvairiais balsais. Iš jo pakyla žmonių būriai ir rodo tau grožybių grožybes, kokių tik bėra žemėje ir kokių nė būti negali, kurias tik žmogaus siela tenuityja. Knyga yra geras bičiulis kuris guodžia mus nuliūdusius, moko, rodo kelią, duoda patarimus, atidaro akis, kad aiškiau regėtume, ir ausis, kad geriau girdėtume“. Lietuvių tauta pasižymi savo knygnešiais, kai kurie iš jų padėję galvas tam, kad lietuviškas knygas ar spaudą platintų bei išsaugotų! Pagerbti buvusius knygnešius yra būtina susipažinti su jų suaugusiųjų pergyvenimais. Tad telkiu keletą šiurpių pavyzdžių, kilniųjų Lietuvos knygnešių egzistencijos akimirkų:

— Knygnešys Ignas Milašius, žandarų vejamas, nakčia su knygomis pabėgo į kapines. Bėgdamas knygas suvertė į nesenai iškastą numirėliui duobę, pats išsislėpė.

— Knygų platintoja Mockaitė žandarai žiauriai muše. Į nosį rykštes kišo, visą sukrūvinę. Kraujas bėgo ne tik per nosį, bet ir per gerklę. Kalvarijos kalėjime išsėdėjo septynis mėnesius, vėliau buvo išstremtas trims metams į Zarasų apskrįtį.

— Juozas Rečiūga sukradavo knygas į karstą, samdydavo verkėjas ir lyg laidotuves, perveždavo žandarų nepastebėtas.

— Ignas Šervinskis, žandarų vejamas, šoko į vandenį ir nuskeno.

— Ipykė žandarai, kad pas knygnešį Švedą negali rasti knygų, ji sugavę vistik peršovė revolveriu, ir jis buvo palaidotas Vadžgiry.

— Kalvarijos Juška tik už vieną maldaknygę buvo išstremtas dvejiems metams.

— Brone Zabulickienė liudija: — Vaziuojant iš Palangos link Gargždų, parubėžy matydavau kryželių. Vieną kartą paklausiau, kam šie kryželiai pastatyti. „Čia knygnešių nušovė“, — ataskė.

(Pavyzdžiai paimti iš kun. dr. Juozo Prunskio knygos „Meilė ir laimė“).

„Is viso už slaptų knygų gabenimą yra nukentėję apie tūkstantis knygnešių“ (Prunskis 114 psl.). Taigi, kada atskleidžiame brangią, raminančią maldaknygę, ar pasileidžiame į poezijos grožio sūkurį, dėkime Dievui, kad nebe tie laikai, kad jau ilgai lietuviškas žodis laisvai prieinamas. Nemanau, kad būtų įmanoma per daug kartoti kaip yra būtina, tikrai būtina užtikrinti dabartinio jaunimo ir ateinančių kartų mūsų kalbos žinijimą, lietuviško žodžio gerbimą. Kai patys nesugebame

to atlikti, drąsiai kvieskime mokytojus, organizacijų vadovus, vaikų globėjus, močiutes, senelius į talką.

Ar dar nesame įsitikinę, kad, jeigu pranyks kalba, pranyks ir tauta? Privalome ne tik tiktai branginti savo žodį, savas knygas, bet tuo pačiu skleisti tuos raštus, tas žinias. Kun. dr. Juozo Prunskio žodžiais: „kai tiek daug aukų lietuviškai knygai parodė mūsų tėvai kovose dėl savo kultūros, mes turime rasti įkvėpimo tapti naujais knygnešiais“. Vilties kupina, ne sykį tuos žodžius esu skaičiusi. Bet kaip mums tapti naujais knygnešiais, ar idėjanešiais? Pažvelkime trumpam Lietuvos komunistinės okupacijos pasekmių link. Galima paklausti, kiek yra sielų jau apnuodytų partijos šūkais, „Lenino antukų“ eilėraščių? Kiek kartų vaikas gali pamatyti užrakintas ar apkalta bažnyčios duris ir išlikti to valdzo nesuteptų? Kiek prarado brolių Tėvynėje, nesuapžinę apščiui su Maironiu, Krėve, Brazdžioniū, Aiščiū, su Šapoka? Iš patirties galius atsakyti kad padėtis, nors kartais niūri, nėra beviltiška. Už kiekvieną netikintį, neapsiėmęties jaunulį Lietuvoje yra du ar trys, ar gal net daugiau, kurie domisi visu, siekia aukštesnio išsilavinimo lanko bažnyčią, priklauso organizacijai.

Viena mano pusseserė Vilniuje pasakojo, kai močiutė vežė ją, kūdikėlį, iš miesto į kaimą slaptomis krikštynomis. Ta pati pusseserė neseniai laiške prašė manęs atsiųsti katekizmo vadovėlį jau savo vaikams.

Kitam mano pažįstamam iš Šiaulių būdavo privaloma parėjusiam į namus tos dienos pamokas papasakoti močiutei, kuri tuojau pat permokydavo jį teisingai, kovodama prieš didžiulį tarybinį melą. Tiesiog spindėdamas man paasakojo, kada močiutė jam aiškino apie Vytauto Didžiojo laikus. Tam draugui išsiunčiau Šapokos istoriją. Jis neseniai laiške rašė, kad įsteigė savo mieste Lietuvos istorijos mėgėjų ratelį.

Aišku, pasakojimai įvairūs, bet tas pats prašymas skamba visuose Lietuvos kampeliuose: „Tik siųskite knygų!“ Pati jau nesuškaičiuju kiek „Programos vadovų“ išsiųsta Lietuvos jaunučiams per JAS-CV. Tikiuosi, kad kitų sąjungų dėka panašūs siuntiniai keliauja mūsų bendraminčiams Lietuvoje. Toliau

Aiteininkų namų tarybos posėdyje. Iš k. — Marytė Salikienė, Alfonsas Pargauskas, Aldona Ankiene ir seselė Margarita Bareikaitė. Stovi P. Kazlauskas. Nuotr. J. Damušienė

Aiteininkų šventėje moksleivių aiteininkų Gajos Bublūtės, Audros Degesytės ir Audros Žiedonytės priesaiką priima kun. G. Kijauskas, SJ.

RELIGINIS KONKURSAS

Prelatas Juozas Prunskis 1993 metais skiria 4,500 dol. premiją (s) Krikščionybės idealų udmui.

Gali būti:

1) Krikščionybės idealus ugantis projektas, visiškai suplanuotas, su finansine sąmata, arba

2) vienas religinis veiklas, savo parašytas ar išverstas, masinėle perrašytas, dar neįleistas. Projektas ar veiklas pasirašomas slappyvardžiu, Atskiram, užklijuotam voke pridėdama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Konkurso medžiaga reikia prisiųsti iki 1993 m. rugpjūčio 1 d. šiuo adresu:

Sisters of the Immaculate Conception,
Religinis Konkursas,
600 Liberty Highway
Putnam, Ct. 06260
USA

VEDĖ KURSUS LIETUVOS MOKYTOJAMS

Aušra Gyltė-Karkienė, Kanados LB švietimo skyriaus narė, veiki ateitininkę, kovo 27 d. iškriko į Lietuvą 5 savaites dėstyti mokytojams Vilniuje anglų kalbą ir tos kalbos dėstyto metodiką.

Ją ir kitus keturis kanadiečius mokytojus šiam projektui išrinko „Association of Canadian Community Colleges“.

Aušra Karkienė yra baigusi biologiją Čikagos Loyolos universitete, o Toronto, Kanadoje baigė literatūrą, išsilydama magistro laipsnį iš anglų kalbos ir literatūros. Ji keletą metų mokytojavo Toronto lituanistinėje mokykloje.

MOKSLEIVIŲ DĖMESIUI

Moksleiviai, nepamirškite rašyti rašinėlius „Mano ateitininkiška kelionė į idealą“. Dar ne per vėlu laimėti moksleivių ateitininkų stovyklos moksčio atleidimą, o kuopai, kurios džiausia dalis narių dalyvaus konkurse, bus įteikta speciali premija.

1993 JAS STOVYKLA — DAINAVOJE

Laikas registruotis! Stovyklos atidarymas bus š.m. liepos 11 d., 3 val. p.p. Stovykla liepos 24 d., 3 v. p.p. Registracija vykdoma iki gegužės 31 d. Registracijos lapus galite gauti iš kuopų globėjų ar Nijolės Lapšienės, 4170 Echo Rd., Bloomfield Hills, MI 48302. Tel.: 313-932-0768. Nedelskite!

Daina jėgas gimdo, nuovargi tildo.
Lietuvių patarlė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytoto adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

6321 Avondale, Ste. 102
Chicago, IL 60631
Tel. 312-774-0042

Tomas Kisielius, M.D.
Steven Sandler, M.D.
Adrian Bianco, M.D.
Bozena Witke, M.D.

Vėžio ligos (Onkologija/hematologija)
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su

Dr. McElligott ir Dr. Adams

VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS

15300 West Ave., Orland Park

708-349-6100

10 W. Martin, Naperville

708-355-8776

Valandos pagal susitarimą

Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Priimašio Holy Cross ir Christ Igoninems

2434 W. 71 Street, Chicago

Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)

Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.

10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL

Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)

Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p.—7 v.v.

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v. p.p.—7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.

trečd. uždarai, ketv. 1-3 v.p.p.

penkt. ir šešt. 9 v.v.—12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6989 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR

ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.

Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-6101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v. v.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2006

Valandos pagal susitarimą

Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

(312) 434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. LINAS M. KLYGIS

Praktika su

DR. ALLEN C. BERNTHAL

GASTROENTEROLOGIJĄ

IR KEPENŲ LIGOS

6827 W. Stanley Ave., Berwyn, IL

(prie MacNeal ligoninės)

Tel. (708) 749-4617

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, IL

Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. (312) 776-2880.

Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILIOBA, M.D.</

MŪSŲ NENUPŪSTŲ

Žinutėje iš Lietuvos rašoma: „Siemet labai gražus pavasaris, palankus žemės ūkio darbams“, o tuo tarpu Amerikoje, ypač Oklahoma, Kansas, Texas valstijose, beveik kasdien savo mirties šokį šoka viesuliai, pridarydami milžiniškų nuostolių. Mes čia, Vidurio Vakaruose, siemet kol kas esame laimingi, išsisukę nuo įprastinių pavasario išdaigų. Bent jau gamtoje...

Lietuviškame gyvenime kiek kitaip. Kurį laiką galėjome pasidžiaugti darnia ramybe, ypač po Lietuvos Seimo rinkimų praėjusių metų rudenį ir balsavimų už prezidentą š.m. vasario mėnesį. Priešrinkiminis įkarštis buvo įsiūbavęs daug karštų „vėjų“, bet visos audros tarytum nušiuvo, kai išeivijos lietuviai pagaliau susitaikė su mintimi, kad situacijos savo nepasitenkinimu pakeisti negali, o jų protestų menkai kas klauso Lietuvoje. Iš tikrųjų jau senokai skaitėme išeivijos spaudoje aštrius pasisakymus apie buvusią komunistų partiją, dabar pakeitusią inicialus į LDDP, ir jos pirmąjį sekretorių Algirdą Brazauską, pasipuošusį Lietuvos Respublikos prezidento titulu.

Ką gi, norime ar nenorime, jis tas pareigas perėmė tautos valios lėmimu, neabejotina balsų dauguma, nors vis dar mūšių tėvynainiai nenori prisipažinti, kad balsavo už Brazauską (tai kas jį išrinko?). Prieš rinkimus tikrai atrodė, kad išeivija vieningai remia kita kandidatą į prezidento postą — juk Brazauskas gavo tik nereikšmingą skaičių balsų išeivijoje. Kai „Draugas“ išdrįso spausdinti priešrinkiminę Brazausko reklamą, buvome apšaukti „komunistų padlaižiais“ ir dar įdomesniais epitetais. Įdomu, kad nuo to laiko nepaėjo net geras pusmetis, o išeivių nuomonės stipriai pasikeitė. Kai tas pats „Draugas“ paminėjo, kad kažkas paskubėjo siųsti padėką prez. Brazauskui už naujo ambasadoriaus JAV paskyrimą, pakilo tokia audra, jog Oklahomos tornada atrodo prieš ją kaip „velnio vestuvių“ sūkuriukai and dulkėto vieškelio.

Kaltinimai, pasipiktinimas, pasiaiškinimai ir visokios rūšies reikalavimai krinta lyg stambi kruša, o įsikarščiavimas skrodžia aplinką, tarsi pirmosios pavasario perkūnijos žaibai. Kodėl? Atrodo, kad čia kažkur kažkas nesirūša, arba bent nebemokame lietuviškai susišnekėti, todėl labai knieti visą reikalą kuo greičiau baigti. Laikas dėmesį nukreipti į labiau konstruktyvias darbo bei veiklos vagas.

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad kažkokiu būdu buvo įžeista Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga ir Altas tik dėl to, jog pirmine prasme apie šią organizaciją pirmininkų laiškus į Lietuvą su padėka už naujo Lietuvos ambasadoriaus Vašingtonan paskyrimą buvo paminėta Lozoraičio pavardė. Esą laiško autoriai pritaria jo atšaukimui iš ambasadoriaus pareigų, o tokios užuominos laiškuose visai nebuvę.

„Draugo“ redakcija gavo kelis glebius laiško ir galybė skambi-

nimų. Visi tie atsišaukusieji byloja ką kitą. Tik su viena išimtimi, visi reagavusieji į minėtų pirmininkų pasiteisinimo laiškus net nekreipia dėmesio, ar Lozoraitis minimas, ar ne. Karštoji reakcija kilo tik dėl to, kad vėl du išeivijai svarbūs žmonės pasiskubino „nusi-lenkti“ Brazauskui.

Žmonės visiškai sutinka, kad nauja vyriausybė, nesvarbu, kurio krašto, perėmusi valdžią, turi teisę skirti savo pareigūnus. Čia yra priimtas ir natūralus procesas. Tik naivuolis galėjo tikėti, kad A. Brazauskas laikys JAV ambasadoje asmenį, kuris buvo jo vienintelis oponentas rinkimuose. Lozoraičio atšaukimas nebuvo nelaukta staigmena, žinia sutikta su liūdesiu ir nusivylimu.

Nors Lozoraičio atšaukimo priežastis išeivijos lietuviai suprastų ir su jomis turėjo susitaikyti, A. Brazausko skubėjimas pasigirti, kad gavęs net du pritarimo laiškus iš svarbių išeivijos organizacijų, o vėliau tų laiško spausdinimas „Tiesoje“, dar pridėdant ALT sąjungos ir Alto valdybų narių sąrašus, daugeliui atrodė lyg terkstelijimas šlapia mazgote per veidą. Dėl to ir kilo audra. Jaučiame, kad ji dar nepasibaigė, bet mes, sakome — gana! Nieko naujo neišgirsime, o „naujos poros senų kaliošų“ tampyti neverta.

Išeivių tarpusavio kivičiai pastaruoju metu gerokai sustiprėjo (ir dar mes stebimės nesutarimais Lietuvoje!). Geras pavyzdys yra Tautos fondo suvažiavimo eiga New York'e. Kaip gaila, kad susinarplioja asmeniškios ambicijos, skirtingos nuomonės ir dar pinigai, o iš viso to pasipelnė tik kita-čiausiai advokatai ir gando-čiai. Tačiau dar labiau gaila, kad eilinis pilietis, kuris iš savo kuklios pensijos sukrapšto simtinę ir atsiliepia į prašymus paremti tą ar kitą fondą, išgirdęs nesutarimų atgarsius, numoja ranka ir nieko neduoda...

Mūsų taip mažai, o dar mažiau tų, kurie veikia, rūpinasi, organizuoja. Nepaisant to liūdnos statistikos, vis dar skaldomės, nesutariame. Kažin ar negalėtume būti tik lietuviai, rūpintis savo išlikimu svetimose kraštuose ir atsistatę tėvynės gerove? O gal tos ūmios ir pragaistingos audros mūsų gretose šiaip jau savaime neatsiranda? Gal joms padeda susiformuoti ekspertai, tik jau atėję kaip pasalinai, pasivadinę kitais vardais? Jie supranta ir gerai pažįsta mūsų silpnības, moka pakurstyti ambicijas, kystelėti kibirkštę ir sausius šiaudus... Kadaisė buvome pratę tų kurstytojų saugotis (nors niekuomet saugūs nebuvo ir tai akivaizdu iš atskleistų KGB dokumentų), dabar jau užmiršome atsargumą. Kas gi iš tikrųjų pasikeitė? Nebent pradėta daiktus ir žmones vadinti kitais vardais...

Šiuo metu, kaip niekad anksčiau, turime budėti, kad tos audros nenušluotų visų lietuvių lyčių liūdną nuo išeivijos lietuvių pasaulio paviršiaus, kai mes užsiimame tarpusavio rietenomis. D.B.

EKSPORTUOJAMOS MIŠKO GERYBĖS

Jau metus Džukijoje veikia bendra Lietuvos — Olandijos įmonė „Varengrybas“. Įmonė superka uogas ir grybus. Iš Varėnos prekybos įpakautos miško gerybės per tris dienas pasiekia pirkėją Vakaruose. Sezono metu firmoje dirba apie 130 žmonių. andoraičiai ir

pakuojančių supirkta produkciją. Pernai už kilogramą voveraitių džiūkanų mokėjo po aštuonis vokiečių markes.

• Pirmąsias ženklų knygas JAV paštas pradėjo parduoti 1900 metais balandžio 16 d. Knygute, kurioje buvo 12 dviejų centų vertės ženklų, kainavo 25 centus.

NUSIKALTIMAI LIETUVOJE IR PASAULYJE

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Gyvendami Amerikoje, kiek vieną dieną žiūrime televiziją, klausome radiją ir skaitome lietuviškus bei amerikietiškus laikraščius. Taip pat stebimės vykstančių įvairių nusikaltimų gausumu: kasdien žudynės, apipšimai, vagystės, pagrobimai žmonių ir automobilių.

Kurie prisimena senus laikus, gyvenant Lietuvoje, žino, kad retai buvo nužudytas ar apipštas žmogus.

Po II pasaulinio karo, lietuvių bangai atvykus į Ameriką, o čia pagyvenus ilgesnį laiką, stebėdami amerikiečių dažnai daromus nusikaltimus, dar ir šandien sakome: „O Lietuvoje taip nebuvo“...

Teisybė, prieš 50 metų to nebuvo. Tačiau gyvenimas nestovi vietoje — vyksta nuolatinis pasikeitimas. Gimsta naujos kartos, kurios įneša evoliuciją į gyvenimą.

Vykstantieji į Lietuvą, jau vienas kitas yra patyrę tuos nusikaltimus ir savo kailiu. Tačiau tie, kurie gauna iš Lietuvos laiškus ir laikraščius, juose skaito apie ten vykstančius nusikaltimus.

„Lietuvos aidas“ beveik kiekvienos dienos laidoje rašo apie Lietuvoje vykstančius nusikaltimus. Įdomu, kad tie nusikaltimai yra rafinuoto vakariečių pobūdžio.

„Lietuvos aidas“ rašo: „Prašėdo gaujų karas Klaipėdoje? Paslaptimis aplinkybėmis nužudyti trys žmonės“.

Kitą dieną rasti penki lavonai Vilniuje, Laisvės prospektu.

Kitur vėl — dešimt vaikų atėmė pinigų ir sulaužė žmogaus šonkaulius.

Vėl skaitome įvykdytas vagystes: apiplėšta sentikių bažnyčia, išnešti keturi kryžiai ir keturios ikonos.

Kaune trys vaikinai sumušė žmogų, atėmė JAV dolerius ir Vokietijos markes.

Panevėžyje iš krautuvės pavogta 30 suknelių, 10 sijonų ir kitų drabužių.

Šilutės rajone. Nemune rastas vyro lavonas. Jis buvo išrengtas, nužudytas ir, priėmus prie kaklo akmenų maišą, nuskandintas.

Šiauliuose rasti du peiliai subadyti vyrai.

Nusikaltimai vyksta ir kaimuose. Šalčininkų rajone, Pašilaičių kaime, persautas kaimo gyventojas.

Vagiamos kiaulės, vištos, avys ir kiti gyvuliai, kurie panaudojami maistui.

Čia suminėta tik keletas būdingesnių nusikaltimų. Nusikaltimai vyksta dažnai ir visose gyvenimo srityse.

Mes nenorime jų dramatiizuoti, kad Lietuvą užvaldė mafia ir nusikaltėliai. To nėra. Tačiau išeivijos lietuviai turi būti painformuoti ir realiai suprasti ten vykstančią padėtį.

50 Komunistinio valdymo metų išaugino naujas kartas, kurių nusikaltimo sąvoka yra kitaip suprantama negu mūsų. Reikės daug laiko, kol „Homo sovieticus“ priims vakariečių kul-

tūrą ir dorovinį krikščioniškąjį auklėjimą.

Lietuva gali sumažinti nusikaltimų skaičių, tačiau jų ir toliau nebus išvengta.

Pažvelkime į Vakarų Europą. Ir čia vyksta nusikaltimai.

Procentiniu nusikaltimų atžvilgiu saugiausios Europos vietos yra mažosios valstybės: Šveicarija, Danija, Belgija, Olandija, Skandinavijos kraštai.

Geros socialinės gyvenimo sąlygos turi daug įtakos į nusikaltimų skaičių.

Grįžtant į Amerikos gyvenimą, yra verta pažymėti, kad, norint paveikti šio krašto visuomenės opinią nusikaltimų atžvilgiu, reikėtų, jog viešosios informacijos priemonės nedramatizuotų ir neįspūstų daromų nusikaltimų. Dažnai nuo ryto iki vakaro žinių metu kartojami nusikaltimai pasidaro įkyrūs. Geriau daugiau stenkimės apsaugoti žmones nuo nusikaltėlių.

Miestų policijos apsauga nėra pakankama. Bausmės už nusikaltimus yra per daug švelnios. Reikia rašyti ar skambinti savo miesto tarybos nariams, kongresmanams ar kitiems politikiams, prašant daugiau apsaugos eiliniams žmonėms.

Mūsų visų bendromis pastangomis galima nusikaltimų skaičių sumažinti.

• 1830 m. kovo 29 d. Ispanijos karalius Ferdinandas II pasirašė įstatymą, suteikiantį moterims teisę paveldėti Ispanijos karaliaus sostą.

Š.m. balandžio pabaigoje Vašingtone lankantis Lietuvos Respublikos seimo opozicijos vadui Vytautui Landsbergiui, jis susitiko su Senato užsienio reikalų komisijos štabo nare Ann Smith (kairėje) ir jos motina.

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

153

Perskaitęs nusišypsojau. Galėjau pasakyti, kad jis neatėis. Jeigu jis neatėjo šianakt, kai lange tamsu pasidarė, jis nebeatėis.

Pavaliau, susitvarkiau indus ir negalėjau susilaikyti nusišypsojės. Galvojau, ar parašyti trumpą raštelį: o vis dėlto jis neatėis, ir nusiūsti.

Išėjau į universitetą. Pakeliui užsukau į antikvarą. Čia man žadėjo parūpinti enciklopedinį anglų kalbos žodyną. Žodyną radau. Jis buvo kiek senstelėjęs, bet man buvo geras. Ir nebrangus. Senis prašė tik šešių šimtų penkiasdešimt markių. Siekiau pinigines ir krūtelėjau: kišenė buvo tuščia. Tada atsiminiau, kad vakar palikau ant stalo ir nuskubėjau atgal. Stalas buvo tuščias. Pirmoji mintis buvo, kad išeidama kur padėjo toliau nuo akių. Pažiūrėjau po pagalvę, po knygomis, peržiūrėjau visur, kur tik galėjau padėti, kad greitai rastiau: niekur nebuvo. Tada vėl paėmiau raštelį ir negalėjau sulaukyti šypsenos. Man jo reikėdė dabar pasidaryti visiškai aiški, ir jai galva rami. Aš niekam nebegalėsiu padėti. Nė vienai moteriai, bet pas ją turėsiu atvažiuoti, nes visiškai tuščia kišenė negyvensi. Bet dabar visiškai tikrai žinojau, kad nenuvažiuosiu. Niekada. Ir raštelio jokio nebenušiuosiu.

Po trijų savaitių atėjo siuntinelis ir laiškas. Laiškas skundėsi, kad negalį gyventi su vyru. Nors ir sakosi, kad jau visiškai išgijęs, bet jį bijanti, negalinti jo leisti net artyn, ir gyvenimas darosi panašus į pragarą.

„Tu dėl to nesirūpink. Man nereikėjo to rašyti, bet kai sunku, tai ir nepasijutau. Nekreipk dėmesio. Aš pripra-

tusi. Ne tiek ligi šiol iškenčiau, iškęsiu ir toliau. Ne visi šūnės nuo skausmo pasiunta. Sakiau, kad nekreipk į mane dėmesio, aš nepasiūsiu. Jeigu mokslas labai patinka, mokykis. Tavo pinigų paėmiau ne sau, bet tau. Turiu laiko po vokiečių palakstyti, vis šį tą gauju. Kartais net daugiau, negu kitos. Nesirūpink, badauti neileisiu. Dabar siunčiu ir vėl atsiūsiu, o jeigu kada norėsi pailsėti, atvažiuok, aš Tau visada atvira kaip marios. Niekam kitam, nei vyrui, nei kam kitam, tik tau. Ir tik nepyk, kad taip padariau. Padariau, kad tau būtų lengviau“.

Aš visiškai nepykau. Iš tokio jos triuko galėjau net pasijuokti, bet siuntinėli grąžinau atgal, net nepažiūrėjęs, kas viduje yra. Laiškanešiusi pasakiau, kad adresato čia nebėra, kad jis kažin kur išvyko ir jokio adreso nepaliko.

Laiškanešis kiek keistokai pažūrėjo tiesiai į veidą, lyg norėdamas dar ką pasakyti, bet nepasakė, tik užrašė, kad adresatas čia nebegyvena, apžergė dviratį ir nuriudėjo savo keliu, o man dingtelėjo, kad vis dėlto esu užsispyręs, taip baisiai, jog niekada net į galvą neatėjo, kad galėčiau toks būti.

Kai valges-nevalges, rengėsi-nesirengęs, miges-nemigęs gavau į rankas anglų kalbos ir literatūros diplomą, pasijutau kaip iš šaknų išrautas. Nebuvo lengva. Iš karto ir universiteto administracija, ir profesorai į mano atsiųstus Vilniaus universiteto užskaitus ne žiūrėti nežiūrėjo. Pradėk iš pradžių, ir viskas. Čia tai tikrai padėjo užsispyrimas: išlengva viskas buvo užskaityta, nors laiko gal kiek ir sugaišta, bet ne viena, pirma paviršium prašliaužta, vieta atskleidė tikrai vertą savo gelmę. Per tuos pora sunkaus darbo ir dar sunkesnio gyvenimo metų, buvau bėpamirštąs, kad esu niekam nereikalingas, o dabar tą iš karto vėl

PAŠAUKTI DALYVAUTI ŠLOVĖJE

Šio sekmadienio pirmasis skaitinys Apaštalo Darbų knygoje (Apd 1:12-14) pasakoja apie vieną laiko tarpą tarp Dievo nuveikiamų darbų Kristaus sekėjų bendruomenėje. Ką tik prieš tai buvo rašoma apie Kristaus žengimą į dangų, tuoj po to apaštalai išsirenka Motiejų užimti Judo Iskarioto vietą. Liturginiuose metuose išgyvename tarpą tarp Kristaus Dangun žengimo šventės — Šeštinių ir Sv. Dvasios atsiuntimo — Sekminių. Tai reikšminga pauzė, momentas pažvelgti atgal ir susitelkti žingsniui pirmyn. Bet tai žingsnis, kurio dar nežinome, kol Dievas nenurodo, neigalima.

Šis skaitinys mums parodo, ką Bažnyčia daro tos pauzės metu: laukdama Dievo nurodymų, ji meldžiasi. Reikšminga ir tai, kad čia Jėzaus motiną Mariją sutinkam Šventajame Rašte paskutinį kartą, ir būdinga, kad ją matome besimeldžiančią tikinčiųjų bendruomenėje. Tikintieji nuolat meldžiasi — ar dalyvaudami, Dievui veikiant, ar laukdami būsimą Dievo veiksmo, leisdami Dievui juos pripildyti, kad jie būtų pasirušę Dievo veikime dalyvauti.

Maldos svarbą pabrėžia ir šio sekmadienio evangelija (Jono 17:11). Tai ištrauka iš Jėzaus vadinamos kunigiškos maldos, prieš jam einant į savo kančią. Šią pašventintą maldą Jėzus kalbėjo savo gyvenimo reikšmingos pauzės metu, žvelgiant atgal į atliktą, Tėvą jam pavestą, gyvenimo uždavinį ir laukiant, kol „ateis jo valanda“, kai savo kančia ir mirtimi jis užbaigs viso savo gyvenimo aukojimo Dievui darbą.

Savo gyvenimu Jėzus „šlovino Tėvą“ ir todėl prašo, kad ir Tėvas jį pašlovintų: ryšys tarp Dievo ir jį mylinčiojo visuomet yra dvikryptis — ne tik žmogus Dievą myli, bet Dievas žmogų; ne tik žmogus savo gyvenimu Dievą garbina, bet Dievas jį pašventina, kilnina, iškelia į savo paties garbę kaip tik per tai, ką žmogus Dievui aukoja.

Svarbu krikščionims, norintiems sekti Kristumi, klausyti tokių skaitinių, kaip šio sekmadienio evangelija, neleistų Kristaus dieviškumui nušlėpti jo žmogiškumą mūsų samoneje. Tai ne tik Dievo Sūnaus, mūsų Išganytojo ir ypatingo užtarojo, malda savo Tėvui, aukojant ir pašvenčiant save ir visus tuos, kuriuos Tėvas

jam davė. Tai yra pavyzdys ir mums, kaip melstis, kaip gyventi ir kokio ryšio su Kristumi ir jo Tėvu mes patys galime tikėtis, jei Kristų teisingai suprasime. Šioje maldoje matome Kristų ir žmogišką, reikalingą konkrečios paramos iš savo Tėvo, kad galėtų ir šiuo paskutiniu savo gyvenimo uždaviniu Tėvą pašlovinti.

Kristaus kunigiškojo maldos matome ir tai, kad negalima jo kryžiaus suprasti, kaip atskiro nuo viso jo gyvenimo. Kryžiaus kančia susumuoja visą Kristaus gyvenimą. Norint suprasti Kristaus kančią, būtina atsiminti, kad jis visą savo gyvenimą skyrė atlikti Dievą jam pavestą uždavinį — parodyti žmonėms, koks mylintis yra Dievas, kaip jis nori visus žmones į savo karalystę įvesti ir kaip jis nori, kad jie gyventų ta karalyste net dar žemėje būdami. Nepažinus Kristaus ir jo viso gyvenimo, jo kančia ir mirtimi tampa papiktinimu, rodančiu net ir labai gero žmogaus gyvenimo pabaigos beprasmiškumą. Bet Kristus ir gyvenimo kentėjimams suteikia naują prasmę — juose Dievas veikia — Dievas žmogų „šlovina“ — jį padaro garbingu — kai žmogus jau bejėgis.

Maldoje, kurią Kristus kalbėjo šiuo reikšmingu savo gyvenimo momentu, jis žvelgia atgal į savo išgyventą gyvenimo darbą ir reiškia savo prašymus, lūkesčius, viltis. Jo maldos žodžiai mums moko, koks yra tikrasis Dievo garbinimas ir šlovinimas. Tai pamoka ir mums, kaip Dievą garbinti, kad jam patiktų: „Aš tave pašlovinau žemėje, atlikdamas darbą, kurį buvai man davęs nuveikti... Aš apreiškiau tavo vardą žmonėms, kuriuos man davai iš pasaulio“.

Iš tikrųjų Kristus mus išmoko daug maldų, ne tik „Tėve mūsų“. Kristaus kunigiškoji malda, jei ją melsimės, tikėdami jo pažadais, kartu su Marija ir apaštalais „aukštutiniame kambaryje“ (kur jis paskutinį kartą dėkojo, valgė, mokė ir aukojė) mums padės neužmiršti, kad Kristus esame pašaukti turėti dalį Dievo garbės ir mums primins, kad mūsų uždavinys šioje žemėje yra garbinti Dievą taip, kaip Kristus jį garbino: apreiškinti Dievo vardą žmonėms, atlikti tą darbą, kurį Dievas buvo mums davęs nuveikti. a.j.z.

pajutau. Vokietijai buvau, nors ir su labai geru diplomu, nereikalingas. Jiems kasdien vis daugiau ir daugiau priaugo savų, o antra vertus, ji mane ir netaukė. Iš Amerikos Mikas irgi šalto vandens pylė. Rašė, jog būčiau mokėsis inžinerijos, tai ir Amerikoje gal kur užsikabinčiau, nes fabrikams inžinierių reikia. Su kalba, girdi, čia nepasigirsi, čia visi vaikatos angliškai neblogiau, o gal net geriau, už tave šneka, o iš literatūros duonos irgi neišsikepsias. Sakau, jeigu turėčiau doktoratą, gal kur nors įsisprauti į universitetą. „Be doktorato laipsnio čia tetikisi į dar prastesnę vietą, negu aš“, rašė, „Aš nors apie mašiną šį tą žinau, o tu ką? Fabrikams literatūros nereikia“.

Apie doktoratą negalvojau. Jeigu būtų kaip, nė galvoti nereikėtų, bet nebuvo kaip, nei iš kur. Nejučia galvon atėjo kaimynė. Kad ne tas mano užsispyrimas, gal visą laiką būčiau turėjęs paramą, gal ir dabar tebeturėčiau. Pagalvojau ir pats vienas nusišypsojau. Jeigu tu iš manęs išsineštų tūkstančių nespejo išbarstyti kol naujoi marke išėjo, gali kambario kampą išsiklijuoti. Be markių ji būtų tik našta, ne parama. Keista, jos prisiminimas buvo kaip nejaukus, sarmata apveltas gumulėlis, kartais net kaip sunkiai praryjamas gumulas. Vis tiek prieky vasara, o ruduo gal atnė savo progas. Niekas niekada nežino, kas jo už kampo laukia.

Praėjusią žiemą susipažinau su psichologija studijuojančiu Kęstučiu Seigiu. Kai daugiau lietuvių nebuvo, tai vis retkarčiais susidurdavau. Tą pavasarį ir jis pabaigė. Nebežinau, ar gavę diplomus buvom kur susitikę, bet vieną rytą, kai aš vos iš lovos ritausi, įbėgo jis.

(Bus daugiau)

HORIZONTAI

KAIP VOKIEČIAI ŠAUDĖ LIETUVIUS KURŽEMĖJE

Lietuvoje 1991 m. data išėjo plačios apimties, kone dešimtmetį aptariantis, 514 psl. autobiografinis romanas „Negandų metai“, parašytas, rašto pasaulyje mažai žinomo autoriaus, Jono Laučės. Veikale labai vaizdžiai bei sodriai, žinoma, ir ištęstai vaizduojami istoriniai lietuvių karių išgyvenimai II Pasauliniam karui baigiantis Kuržemės prietiltėje. Po Berlyno, pagaliau ir Kuržemės prietiltėje kapitulius, vengiant patekti į bolševikų nelaisvę, seka veikalo autoriaus ir vieno kito buvusio kario pabėgimas ir pavojais bei nuotykiomis atstata kelionę per bolševikų okupuotas Žemaitiją bei Aukštaitiją į Rokiškio apylinkes rytinėje Lietuvoje, po to įsijungimas į Lietuvos partizanų, žiaurus laisvės kovos rezistencijos lauke ir galop ištrėmimas į Sibirą.

Veikalo pradžioje paaiškėja, jog į Kuržemės prietiltį patekusiam lietuvių karių daliniui 1944 m. rudenį vokiečiai pavėdė saugoti vieną Baltijos pajūrio ruožą, kad iš jūros neišsiskeltų prieš dešant. O kad šiame lietuvių karių saugojamame ruože vyko istoriniai pabėgėlių gelbėjimo įvykiai, atskleidžia šie romano epizodai: „Pasirodo, kad pagal susitarimą su trečiuoju atramos punktu iš anksto nustatytais naktimis iš Gotlando salos, priklausančios Švedijai, atplaukdavęs kateris ir paimdavo ant kranto laukiančius civilius gyventojus... Jie sprukę nuo bolševikų ne į Vokietiją, bet į Švediją. Už tai, kad mūšišiai kareiviai netrukdydavo laivui ir valtimis priartėti prie kranto ir leisdavo civiliams išplaukti, bėgliai dosniai atsilygindavo tų dviejų punktų sargybiniams maisto produktais, degtine. Su paskutiniaisiais bėgliais į Švediją būtų išplaukusios ir abiejų atramos punktų igulos, jei ne Bačinskas, kuris kažkam išplepėjęs apie tą sanderį, kažkas pranešė slaptajam policijai, o kas buvo paskui, visiems gerai žinoma...“ (p. 39).

Apie tai patyrę vokiečiai kai kuriuos lietuvių karius suėmė. Prasidėjo jų teismas. Teismo aplinką autorius taip aprašo: „Buvusios mokyklos salė nedidelė, be scenos. Gale stovėjo ilgas stalas, aptiestas žalia gelumbe. Stalo vidury blizgėjo didelis nikeliuotas kryžius. Aplink stalą išrikiuotos kėdės. Ant galinės sienos kabojo kelių kvadratinį metrų Hitlerio portretas pusiau profiliu. Jį puošė dvi šonuose pastatytos karinės vermachto vėliavos. Hitlerio veidas nuo šėšėlių, kuriuos metė vėliavų klostės, atrodė nepaprastai rūstus. Lietuvių karininkų būrelis, susėdęs beveik salės vidury, pusbalsiu kalbėjosi...“ (p. 42).

Kariniam teismui vykstant, kaltinamąją išvadą perskaitė „teismo sekretoriaus vyresnysis grandinis. Joje labai trumpai buvo nurodoma, kad nuo rugsėjo 21 dienos iki lapkričio 29 dienos iš Švedijos tris kartus buvo atplaukęs neišaukštas tonažo ir paskirties laivas ir išvežęs 150 vietinių gyventojų nežinia kur. Viršila Maciauskas, grandinis Sendrius, eiliniai Bačinskas, Krasauskas, Kortušas, Jovaiša ir Stulgis tardymo metu prisipažinę kalti, kad leidė laivui priartėti prie kranto ir apie tai nepranešė vadovybei, kad netrukdyt, netgi padėję civiliams gyventojams be

valdžios leidimo išvykti į svetimą šalį, rašoma romano „Negandų metai“ 43 psl., kuris, reikia tikėti, atremtas į istorinę tikrovę ir, tikriausiai, pavardės pateikiamos tikros.

Pagaliau aprašomas ir karinio teismo sprendimas: „Pirmieji, visiems stovint ramiai, perskaitė karo lauko teismo nuosprendį: viršilą Maciauską, grandinį Sendrių, eilinius Bačinską, Krasauską, Kortušą, Jovaišą ir Stulgį, sušaudyti, o puskarininką Lunevičių, jaunesnįjį puskarininką Silavičių, grandinius Korkurį ir Gryžą, eilinius Slančiauską, Vaidutį ir Karklį visam karo laikotarpiui išsiųsti į konclagerį. Nubaustiesiems atimami laipsniai ir pasižymėjimo ženklai. Teismo sprendimas įsigalios, kai jis pasirašys grupuotės vadas...“ (p. 47).

Netrukus lietuviams kariam, pagelbėjusiems nekaltiems civiliams žmonėms pabėgti į Švediją, karinio teismo nuosprendis buvo įvykdytas, o egzekuciją stebėti ir net ją vykdyti buvo priversti lietuviai karininkai bei kareiviai.

Sušaudymo scenos buvo tikrai graudžios: „Oberfeldfelbis ėmėsi darbo. Pirmiausia įsakė suimtiesiems nusivilkti. Nelaimingieji pakluso. Viršila Maciauskas tuojau ėmėsi sagstyti munduro sagas, o grandinis Sendrius nusiėmė pilotę ir numetė ją ant žemės. Lyg suakmenėję jų veiksmus stebėjo bataliono kareiviai. Tyla gaudė aikštelę. Tik girdėjosi naujoko kūktiojimas. Besimeldžiantysis, pamaldžiai sudėjęs rankas, laikė pakelęs akis į dangų. Šiedu tarsi negirdėjo feldfelbio įsakymo nusirengti, nors įkūrusis lauko žandaras kelis kartus paragino juos negaišti... Kai kareiviai priėjo pasmerktuosius ir atsitraukė, prie šaudomųjų priėjo gydytojas ir kiekvienam su segtuku prisegė po skritulį kairėje krūtinės pusėje, toje vietoje, kur turėjo būti širdis. Gydytojai ta vieta labai gera žinoma ir todėl, reik manyti, jis nesuklydo, atlikdamas tą profesionalui nesunkų darbą...“ (p. 54, 55).

Ir štai vėl naujas buvusio Kuržemės gynėjo, vėliau Lietuvos partizano ir Sibiro tremtinio, pagrindinio romano veikėjo puskarininko Vytauto Norkaus (netenka abejoti, kad tai yra pats veikalo autorius), kilusio iš Rokiškio apskrities, atskleistas epizodas, kai jis aplankė sušaudytų lietuvių žūties vieta:

„Netrukus duobė buvo beveik sulyginta su paviršiumi. Puskarininkas Norkus apsidairęs pamatė tarp krūmų įstrigusią popieriaus skiautę. Priėjęs paspyrė ją koja. Vėjas pagavęs panešė popierėlį toliau, bet tas vėl susilaikė tarp kelių iš žemės išlindusių juodalksnio atžalų. Tik dabar puskarininkas Norkus pamatė, kad tai Dievo Motinos paveikslėlis, kuri, aišku, prieš sušaudymą rankose laikė nuteistasis naujokas. Pakėlęs lapelį nuo žemės, prinešė jį prie bendro kapo. Nepažiūrėjęs, ar yra kitoje pusėje koks nors įrašas ar maldelė, Norkus išpaudė lapelį į kapo žemę...“ (p. 58).

Šio liūdno įvykio atomazga veikale „Negandų metai“ šitaip aprašoma: „Po egzekucijos vokiečiai karininkas perskaitė pulkininko Kohl įsakymą, kuriame buvo pasakyta, kad batalionas, girdi, nuplovęs savo

Muziko Viktoro Ralio aranžuotų lietuviškų dainų plokštelės „Harmonija“ viršelis. Dalyvauja (iš kairės): Birutė Balytė, Rasa Bobelytė, Il. eil.: Matthew Yatkas, kvarteto vad. V. Ralys ir Petras Tutinas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

LOS ANGELES, CA

POKALBIS SU MUZ. VIKTORU RALIU

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras Los Angeles, Ca., iškilmingai atšventė savo 50 gyvavimo metų sukaktį. Jau daugiau negu trejetą metų vadovauja čia vargoninkaujas chormeisteris muz. Viktoras Ralys. Bažnytinis giedojimas jo disciplinoje kiekvieną sekmadienį gražiai papildoma lietuviškas pamaldas, stiprina tautinę dvasią. Maldingos giesmės sava kalba, kaip iki šiol Šv. Kazimiero parapijos spalvingame laikotarpyje, jungia ir vienija visus tikinčiuosius. Naujųjų – 1993 metų dieną buvo progą sutikti ir užkalbinti muz. Ralį.

Jis buvo draugiškas ir šnekus. – Sakykite, kas Naujuosose metuose Jūsų rezoliucijoje svarbiausia?

– Kad Šv. Kazimiero parapijos choras stiprėtų ir nepitrūktų dainininkų, kad dar daug metų būtų galima skleist lietuvišką giesmę.

– Kaip jaučiate Šv. Kazimiero parapijos pulsavimą, jos ritmą?

– Čia viskas gerai, viskas kitaip: ir klimatas, ir lietuviai. Jaučiu, kad sugyvenimas tarp žmonių yra labai gražus. Įdomu ir įvairi tautinė veikla: čia jaunimo ansamblis (koks puikus jaunimas), dramos sambūris, visokie renginiai, minėjimai, gyvenamųjų bendruomenė, organizacijos, draugijos, visi juda, kruta, atrodo, kiekvienas šios parapijos žmogus yra reikšmingas ir svarbus. Aš čia irgi priklausau su visu choru, dainininkais, solistais ir savo darbu labai noriu dalyvauti šiame energijos rate.

– Ar dalyvavimas lietuviškoje veikloje jums, Amerikoje gimusiam, užaugusiam, mokslą baigusiam, čia ir lietuviškai kalbėti išmokusiam yra sudėtingas, painus?

– Aš užaugau lietuviškoje šeimoje. Mano pirmi žodžiai buvo lietuviški. Daug įtakos mano muzikiniam išsilavinimui turėjo vienas geriausių lietuvių pianistų Mrozinskas. Pamėgau

gėdą kaltųjų krauju, vėl galėsią kovoti už fiurerį ir Naująją Europą...“ (p. 59).

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai leidžiant Lietuvos Kančios istoriją, joje turėtų būti įrašyti ir šiame autobiografiniame romane minimi vokiečių sušaudytų lietuvių karių pavardės bei faktai, už ką jie buvo sušaudyti. Lietuvoje gyvenantis veikalo autorius Jonas Laučė, bene 1989 m. po ilgo nesimatyto aplankęs savo Čikagoje gyvenantį brolį, galėtų tą žiaurų įvykį dar ir asmeniškai paliudyti.

VI. R.

mentalistą, galiu ruošti ir sunkesnį repertuarą, o tai visiems naudinga. Patys dainininkai man užsimena, kaip lengva ir gera dainuoti, kaip gražiai choras skamba. Jaučiu lankstų disciplinai ir aš pats, tai man maloniausias atpildas už idėjų darbą, kurį noriai perduodu iš širdies į širdį.

– Ar tikite, kad bažnytinis choras tinka ir kitokiems žanrams?

– Ne visi dainininkai mėgsta stovėti scenoje prieš publiką. Kiti varžosi. Būtų idealu toki kolektyvą Los Angeles Sv. Kazimiero parapijoje turėti. Sakyčiau, kad į klausimą atsakymas būtų – taip.

– Pokalbio pradžioje klausdama apie Naujųjų Metų rezoliuciją, laukiau platesnio pasisakymo dėl ateities. Kokia jos spalva Los Angeles lietuvių akiratyje: šviesi, pilka, ar jos iš viso nėra?

– Mano akys spalva visada šviesi. Žmonių yra ir dirbančių, ir žiūrovų-klaustytojų. Lietuvių apimtis yra plati, gyvybinga, kaip sraunios upės vanduo permatoma. Kartais reikia pasitenkinti truputį, pajusti savo apimties ribotumą, bet gyventi ir veikti mums niekas nedraudžia. Belieka apsispręsti patiems dėl savo krypties ar šališkumo ir prisidėti prie lietuvių darbo kuo kas galime.

Statyčiau čia pavyzdžiui Šv. Kazimiero parapijos chorą. Choras ne tik gieda kiekvieną sekmadienį per pamaldas, dažnai ir per laidutes, bet pastoviai dirba penktadienio vakarais parapijos salėje būna repetitijos: jose atliekame vokalizaciją, ieškome tobulumo dainavime ir interpretacijoje, papildome repertuarą, kartojame ir dailiname senąjį. Čia yra lietuvių palaikymas. Stengimasis ugdyti kultūrinės tautos savo vertybes. Mano nuomone, tai yra laipteliai į šviesią ateitį.

Už pokalbį muz. Viktorui Raliui padėkoju rankos paspaudimu. Atsiveikiname su „iki pasimatymo choro repetitijoje“, kurioje būna spontaniškais pastabomis įdomiai pamokančių momentų. Maestro Viktoras Ralys yra kruopštus dainavimo mokytojas. Jam visos choras turi skambėti lygiai, kaip geras solistas.

Stasė V. Šimoliūnienė

• Pirmieji valstijos mokesčiai (State income tax) buvo įvesti West Virginia valstijoje 1921 m. gegužės 3 d.

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO – siunčiame oro linija

„ZABAS“ – virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas: 77-76-97 ir 77-43-92

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

LITERATŪRINĖ NAUJIENA

LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA

1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veikalas 864 didelio formato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Leidėjas – mėcenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas – Lituanistikos Institutas.

Leidinyje gaunamas „Drauge“, 4545 West 63rd Stree, Chicago, IL 60629. Knygos kaina – \$30.00. Užsisakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00, į Kanadą – \$6.00, į kitus kraštus – \$6.50. Iliustracijų kūrėjai visais atvejais dar primoka \$2.63 valstijos mokesčių.

VIENTELIS TIESIOGINIS SKRYDIS

! RYGA
\$380*

NEREIKIA PERSĖSTI Į KITĄ LĖKTUVĄ
ŽEMOS BILJETŲ KAINOS

Pradedant birželio 2 d.,

išvykstame kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį iš New Yorko.

AMERICAN TRANS AIR

Tel. 1-800-382-5892

* Kaina į vieną pusę. Bilietus kelionei ten ir atgal įsigyti iki birželio 16 d. ir, mažiausiai, 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja savaitės dienomis. \$16 JAV mūto, imigracijos, išvykimo mokesčiai į kainą neįskaitytas. Taip pat, bilietą perkant, reikia sumokėti: \$10 apsaugai, \$3 patalvimams ir \$1.45 AFIS.

Kelvių pasirūpina transportu į kitas Baltijos šalis.

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,

8:30 – 9:00 v. vakaro.

Visos laidos iš WCEV stoties

1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.

Willow Springs, IL 60480.

Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

We Ship UPS

312-434-9766

Užsilimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen

Skaniausi lietuviški gaminiai

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

LIETUVIŲ TELKINIAI

Dalia Vasingtono valstijos Lietuvių Bendruomenės naujai išrinktos valdybos. Iš kairės: vicepirmininkė Silvija Fabijonaitė-Comeaux, pirmininkė Jūratė Mažeikaitė-Harrison.

SEATTLE, WA

IŠRINKOME NAUJĄ LB VALDYBĄ

Vašingtono valstijos skyriaus Lietuvių bendruomenė kas antri metai, per ataskaitinį susirinkimą kovo mėn., renka naują bendruomenės valdybą. Daliai sunkiai padirbėjusi išseinančios valdybos narių, tarp jų pirmininkei Irenai Blekytei, atsisakius toliau kandidatuoti, šiais metais bendruomenė pirmą turėjo apsarstyti dvigubai aktualų klausimą: kas pasirodys toliau vadovauti lietuvių veiklai; koks bendruomenės narių uždavinys naujai valdybai?

Taigi rinkimų komiteto narės Nijolės Raišienės praves to narių priešrinkiminės diskusijos nustatė bendruomenės gaires lietuviškai veiklai ateinančioms dvejim metams. Bendruomenės nariai nusprendė, kad pagėdautina šiek tiek sulėtinti stiprią veiklą, nes tie patys veikėjai viską atlieka ir jau eina prie savo jėgų galo. Nariai stipriai pritarė, kad tikrai būtinas metinis Nepriklausomybės šventės minėjimas, bet visi kiti siūlomi uždaviniai priklausytų nuo bendruomenės valdybos bei narių jėgų ir ambicijų.

Tokiam narių sprendimui teigiamai paveikus, atsirado daugiau sutinkančių kandidatuoti į valdybą. Buvo išrinkti valdybą 1993-95 metams šie asmenys.

Pirmininkė Jūratė Mažeikaitė-Harrison. Jūratė labai sumaniai ėjo vicepirmininkės pareigas buvusioje valdyboje. Prieš tai sąžiningai dirbo bendruomenės sekretore. Taip pat 1991-92 metais vadovavo Seattle Pabaltiečių komitetui. Jūratė veikliai atstovauja Lietuvių bendruomenei Seattle, dažnai kviesta kalbėti Amerikos visuomenei; televizijos ir radijo bangose išskalbina apibūdina dabartinius įvykius Lietuvoje. Naujas jos užsiėmimas — suruošti didelę pabaltiečių parodą Northwest Folklife šventėje Seattle gegužės mėn.

Vicepirmininkė Silvija Fabijonaitė-Comeaux. Silvija su vyru Angelo ne per seniai atsikraustė iš Čikagos į Seattle. Sausio mėn. jie susilaukė prieauglio. Lietuviai susipažino su Silvijos gabumais, kai ji pernai stojo į „Lietučių“ tautinių šokių grupę. Silvija gabi administratore, puikiai organizuoja projektus, turi kiekvienam malonią šypseną.

Išrinktinė Marytė Jozaitienė. Marytė dirba sąskaitininkės darbu, džiaugiasi proga savo gabumus skirti bendruomenės finansų vedimui.

Sekretorė Rasa Raišytė. Ši jaunosios kartos atstovė tikrai unikali. Rasa ne tik nuosirdžiai prisideda prie lietuviškos veiklos, bet ir puikiai kalba lietuviškai.

Valdybos nariai: Inga Gaurienė, Gediminas Morkūnas,

Valerija Sparkytė. Inga su vyru Arūnu atvyko iš Lietuvos į Seattle 1989 m. ir tuoj pat nuosirdžiai įsijungė į bendruomenės veiklą. Gedis Morkūnas daug metų ėjo bendruomenės išrinkto pareigoms — jis visų vertinamas patarėjas lietuviškiems reikalams. Valerija Sparkytė visi gerbia kaip bendruomenės švietimo reikalų vedėją.

Irena Blekytė toliau dalyvaus valdyboje buvusios pirmininkės pareigose.

Kaip ir anksčiau, „Tulpės“ redaktorė **Zita Petkienė** pakviesta toliau dalyvauti valdyboje.

TRUMPAI

• Buvęs kongresmanas **John Miller**, kovo 15 d. dalyvavo World Affairs Council diskusijoje apie Rytų Europą, rėmėsi savo patyrimu su vietiniais lietuivais.

• Sodininkas **Mike Flinn**, kuris su Vašingtono valstijos agromonijos bei Girininkystės švietimo fondacijos nariais keliavo į Pabaltijį vasario mėn., savo iniciatyva dirba suorganizuoti naują fondaciją padėti Lietuvai. Fondacijos tikslas: praveisti profesionalų apsimainymo programą tarp Lietuvos ir Vašingtono valstijos. Flinn jau projektuoja antrą kelionę į Lietuvą su suinteresuotais amerikiečiais kitų metų sausio mėn., ir jau dabar renka įvairius vaistus humanitarinei pagalbai. Šalia to, parapija kuriai Flinn priklauso Quincy miestelyje, svarsto įvairius pasiūlymus, kaip bendrauti su lietuivais.

• **Viktoras Kinderis** sugrįžo nuolatiniame gyvenime į Seattle. 1986 m. pabaigoje Viktoras nutarė išmėginti savo laimę saulėtoje Kalifornijoje, tačiau po šešerių praleistų Sacramento mieste metų jis priėjo išvados, kad geriausia vieta — Vašingtono valstija. Savo grįžimu Viktoras pradžiugino mamą,

Ireną Kinderienę, ir pakėlė nuotaiką brolio Sauliaus ir sesutės Dainos.

• **Anita Bajoraitienė** yra viena pagrindinių konkurso „vestuvinės pasakos“ laimėtoja, (konkursą rėmė „Eastside Weekly“ laikraštis). Ji pateko į dalyvių sąrašą, nes juokais pareiškė, kad tradicinis lietuvių vestuvinis pyragas („raguotis“) pats „negrąžiausias, bet skaniausias tortas pasaulyje“.

• **Alan Moritis** su draugu Andriu Kazlausku iš Denver kas metai važiuoja į Aliaską žuvalti. Paskutiniu metu meškeriojant pasisekė taip pat pasidžiaugė išalkusios meškos, kurios nakties metu atrado ir suėdė per 120 svarų lašišos.

• **Gedis ir Irena Morkūnai** — antrą kartą seneliai. Jų vyresnioji dukterė Dana ir jos vyras Mario Loomis vasario 10 d. susilaukė Rebekos Marijos. Jaunieji tėvai gyvena Pensilvanijos valstijoje.

• Aštuonerių metų amžiaus **Jessie Vasarės Johnson** mergaitė skaučių grupę dalyvavo Franklin High School praves toje tarptautinėje dienoje. Jos atstovavo Lietuvai ir buvo paruošiusios medžiagą apie jos žmones ir pačią šalį.

• Sveikiname University of Washington irklotoją **Kęstutį Sereivą**, kuris pirmas studentas nuo 1946 m. savo pirmais mokslo metais patekęs į universiteto pagrindinę irklavimo komandą.

• Vasario 26 d. savo darbovietėje, Sisters of Providence imonėje, per pobūvį, kuriame dalyvavo visi darbininkai, **Zita Petkienė** visus supažindino su lietuviškais papročiais bei tradicijomis. Zita šiomis dienomis sveiksta po operacijos, padarytos balandžio mėnesį.

• Lietuvos režisierių draugijos pirmininkas bei Panevėžio dramos teatro vyriausiasis direktorius **Saulius Antanas Varnas** lankėsi Seattle kovo mėn., iškviestas World Affairs Council, International Visitors Programos. S. Varnas daug laiko praleido su Seattle Repertuariu teatru, susipažino su vietiniais lietuivais Inos Bertulytės ir Jim Bray namuose kovo 23 d.

• **Kun. Gintautas Vitkus, SJ**, yra atvykęs iš Lietuvos į Spokane miestą stebėti Amerikos jėzuitų vedamą mokyklą, Gonzaga Prep. Kunigas Vitkus taip pat medicinos daktaras. Juo rūpinasi lietuviškai iš Spokane.

• Nauja Seattle gyventoją **Jolita Miezėlaitienė** stipriai įsijungė į lietuvišką veiklą, daug valandų paukudama „Tulpės“ laikraščio darbams.

NESENIAI ĮVYKO

• Seattle įvykusiame meno istorijos suvažiavime dalyvavo prof. Milda Bakšytė Richardson. Vas. 5 d. Nordic Heritage muziejuje ji skaitė paskaitą apie Lietuvos pakelių kryžius. Profesorė iliustravo pasakojimą skaidrėmis, atskleidė pakelių

kryžių istorinę raidą, paminėjo šių dienų menininkų tiek Lietuvoje, tiek išvykoje dirbinčius. Lietuvos pakelių kryžiai, pasak prelegentės, jos kultūros atpažinimo, originalumo ypatybė. Po paskaitos buvo svečių priėmimas. Reikia paminėti, kad paskaitininkė greitai metu gaus meno istorijos mokslų daktarės laipsnį.

• Jubiliejinės Lietuvos nepriklausomybės metinės buvo pažymėtos vasario 20 d. Latvių salėje, Seattle. Pagrindinius pranešimus skaitė Amanda Floen („Nacionalizmas šiandieninėje Lietuvoje“) ir Gabrielius Gedvilas („Lietuvos ekonomika šiandien: kas laimi?“) Vėliau „Lietutis“ linksmino susirinkusius lietuvišku šokių ir net pakvietė salėje sėdintčius troytelti linksmą polką. Vakaro kultūrinę programą papildė Bronės Pužauskienės meno darbų paroda. Suneštiniai pietūs pajavairino dalyvių nuotaiką. Didelis lietuviškas „ačiū!“ nuskambėjo valdybos narių Suzanne Price, tvarkiusiai vakarą, bei jos pagalbininkams. Minėjimą pravedė jaunos kartos atstovas Viktoras Raišys.

• **Bendruomenės atskaitiniame susirinkime**, kuris įvyko kovo 20 d., Irenos Blekytės/Allan Johnson namuose, buvo išrinkta nauja bendruomenės valdyba, kuriai pirmininkas Jūratė Mažeikaitė-Harrison. Pirmininkei Irenai Blekytei, baigusiai savo kadenciją ir toliau nekandidatuojusiai į valdybą, buvo įteikta bendruomenės narių padėkos dovana.

• Jūratė Mažeikaitė-Harrison ir Irena Blekytė kovo 25 d. susitiko su Nordic Heritage muziejaus direktore Marianne Forsblad Lietuvių Bendruomenės vardu perversi menininko Povilo Tamulionio du drožinius, nuolatiniam išstatymui muziejuje.

• Lietuvos Dukterys surengė metinę margučių dažymo pamoką Nijolės Raišienės namuose Mercer Island, verbu sekmadienį. Pamoką pravedė margučių dailininkė Irena Morkūnienė.

ŠIRDINGAI SVEIKINAME!

Silvija Fabijonaitė ir jos vyras **Angelo Comeaux** praneša apie jų pirmagimio Angelo atsiradimą sausio 25 d.

Fred ir Inutė Glysu-Colwell džiugiai paskelbia apie **Joseph Antano** gimimą. Jų pirmasis kūdikis išvyo šį pasaulį vasario 4 dieną.

Šių metų Širdelių diena vasario 14 d. amžinai liks Onos Karašaitės ir Brian Anderson atmintyse, kaip jų jungtinių šventė. Jaunieji sumainė žiedus, plaukiant laivu Puget įlankoje, o medaus mėnesio kelionei išvyko į Havajų salas.

PABALTIEČIŲ PARODA NORTHWEST FOLKLIFE FESTIVALYJE

Metinis Amerikos Šiaurės Vakarų etninio gyvenimo festivalis, kuris ruošiamas Seattle gegužės mėn. pabaigoje, yra vienas didžiausių visoje Amerikoje. Festivalio organizavimo komitetas 1993 m. parinko Lietuvą, Latviją ir Estiją ypatingai parodai, kuri bus ruošiamą ryšium su švente. Į parodą įeina liaudies menas, istorinės žinios apie vietinės pabaltiečių kolonijas, dabartiniai įvykiai Pabaltijy bei foto paroda.

Pabaltiečių vardu naujai išrinkta Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Jūratė Mažeikaitė-Harrison pirmininkauja visos parodos organizaciniam komitetui. Kartu su Nerim Palūnienė, Jūratė taip pat vadovauja lietuviškos parodos ruošos darbams.

JUNO BEACH, FL

„DAINOS“ CHORO VEIKLA

Kiekvieną trečiadienį, 2 v. p.p., St. Paul of the Cross bažnyčios mažoje salėje, vadinamoje „Kavine“, susirenka būrys Juno Beach ir apylinkių dainos mylėtojų choro repeticijoms.

Choro vadovė Irena Manomaitienė jau dėsto gaidas prie pianino. Susirinkę dar porą minučių dalinasi paskutinėmis žiniomis, išpūdziais, o po to prasideda rimtas darbas. Repetuojamos naujos dainos ir giesmės, kartojamos senos.

„Dainos“ choristai taip repetuoja vieną valandą, po to trumpa 15 min. pertrauka pailsinti balsus, išgerti kavos puodelį, na ir paminėti choro narių gimtadienius. „Dainos“ choras yra tapęs turtu viena didele šeima, ir gimtadieniai virste tradicija, kurios metu giedama nauja, iš Lietuvos parvežta, „Ilgiausių metų“ versija.

Ir smagu, kad ši šeima vis pasipildo naujais nariais. Šiuo metu „Dainos“ chore dainuoja 26 choristai. Paskutinėje repeticijoje įsijungė dar viena Amerikos lietuvių, kuri neseniai atsikėlė į Juno Beach apylinkę ir susirado „Dainos“ chorą. Yra choristų, kurie gyvena ir apie 50 mylių nuo Juno Beach, tačiau nepatingi kiekvieną trečiadienį atvykti į repeticijas.

„Dainos“ choras gieda per šv. Mišias St. Paul of the Cross koplyčioje, dalyvauja lietuviškuose renginiuose, ruošia koncertus amerikiečių tarpe.

Šiais metais choras atliko meninę programą Vasario 16 d. minėjime Juno Beach. Giedojo St. Paul of the Cross bažnyčioje per iškilmingą, Vyčių suruoštą, šv. Kazimiero minėjimą.

Juno Beach, FL „Dainos“ choras. Sėdi (ketvirta iš eilės) vadovė Irena Manomaitienė ir kompozitorius Liudas Stukas.

Suruošė du koncertus vyresniųjų žmonių gyvenvietėse. Vienas buvo ruoštas „Waterford“, Juno Beach, o kitas „Pennsylvania House“, West Palm Beach.

Per šiuos koncertus „Dainos“ choras dainuoja ne tik lietuviškas dainas, bet ir porą populiarių amerikietišku.

„Dainos“ choro pasirodymai amerikiečių yra labai mėgstami, nes choristės būna pasiūšiusios tautiniais drabužiais ir gintarais. Pertraukus metu jos turi progos parodyti ir paaiškinti lietuviškais raštais austus drabužius, leisti pasigrožėti gintarais. Be to, tai gera proga papasakoti apie Lietuvą.

1994 metais „Dainos“ choras švęs 10-ties metų sukaktuves, tad jau dabar ruošiasi, repetuoja iškilmingam koncertui. Choro širdis yra vadovė Irena Manomaitienė, kurios entuziazmas, humoras ir pasišventimas palaikė chorą per šiuos devynerius metus. Į chorą yra įsijungusi ir sol. Ona Šalčiūnienė, o koncertų metu chorui akompanuoja muzikas Liudas Stukas.

Šiandien jau negalima įsivaizduoti Juno Beach ir apylinkių be „Dainos“ choro. Tai šios apylinkės pažiba.

Z.P.

DRAUGAS, šeštadienis, 1993 m. gegužės mėn. 22 d.

5

LB JUNO BEACH APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Balandžio 2 d. Juno Beach rotušėje įvyko Lietuvių Bendruomenės apylinkės metinis susirinkimas.

Susirinkimą pradėjo apylinkės pirm. Algis Augūnas, pakviesdamas susirinkusius atsistojimu pagerbti mirusius skyrus narius. Po to jis pakvietė dr. Henriką Solį pirmininkauti susirinkimui ir Vladą Barių — sekretoriauti.

Savo pranešime pirm. Algis Augūnas apžvelgė pereitų metų skyriaus veiklą. Pasidžiaugė, jog kas mėnesio antrą antradienį daug lietuvių susirenka į bendrus pietus, kur galima sužinoti paskutines žinias apie Lietuvą, išklausti pranešimų, pamatyti vaizdajuosčių iš Lietuvos gyvenimo. L. Bendruomenės metinis piknikas, ruošiamas lapkričio mėnesį, irgi būna gausiai lankomas, visuomet duoda gražaus peldo.

V. Šalčiūno redaguojamas ir Lietuvių Bendruomenės leidžiamas „Lietuvių biuletenis“ yra labai populiarius. Tai vieningas informacijos šaltinis rytinėje Floridos dalyje.

Džiaugėsi „Dainos“ choro veikla ir vadovės Irenos Manomaitienės bei choristų pasišventimu. Minėjo ir kitų organizacijų darnią veiklą. Tačiau pirm. Algis Augūnas ypatingą padėką reiškė kun. Vytautui Pikturai už šv. Mišių aukojimą St. Paul of the Cross koplyčioje, kur kiekvieną sekmadienį, išskyrus antrą mėnesio sekmadienį, kai kun. Piktura būna Pompano Beach, turi progos ne tik pasimelsti, bet ir susitikti, švesti religines bei tautines šventes.

Danutė Valodkienė, Jonas Štaras ir Marius Sodonis.

Susirinkimas išreiškė padėką kun. Vytautui Pikturai, „Dainos“ choro vadovei Irenai Manomaitienei, Vytautui Šalčiūnui, pirm. Algiiui Augūnui, kuriam teko pirmininkauti pačiu sunkiausiu Lietuvai laiku, kai skubiai reikėdavo ruošti demonstracijas, daryti plakatus, reaguoti į įvykius Lietuvoje bei i Amerikos senatorių, kongreso narių, spaudos ir net paties prezidento pasisakymus Lietuvos atžvilgiu.

A. Augūnui valdybos narė Alicija Solienė Bendruomenės vardu įteikė dovaną.

LIETUVOS DUKTERŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Balandžio mėn. 26 d. įvyko metinis Lietuvos Dukterų narių susirinkimas Aldonos Biliūnienės namuose.

Pirm. Dalia Augūnienė pasidžiaugė, jog skyrius pernai vasarą parėmė daugiavaikes šeimas Lietuvoje. Dar ir dabar siūnčia maisto ir drabužių siuntas vargingoms šeimoms.

Sausio mėn. įvykusi madų paroda labai gerai pavyko. Vėl susidarė proga finansiniai paremti daugiavaikes šeimas Lietuvoje.

Išrinktinė Elena Damijonaitienė padarė finansinę apyskaitą, kurią patvirtino revizijos komisijos narė Rimgaile Zotovienė.

Susirinkimas nusprendė, jog ir šiais metais vykstančios Lietuvos Lietuvos Dukterų Juno Beach skyriaus narės asmeniškai kontaktuos vargan papuolusias daugiavaikes šeimas ar vargstančius senelius ir

perduos jiems finansinę pagalbą.

Susirinkimas padėjo už nuosirdų darbą iš valdybos išseinančioms narėms Elėnai Damijonaitienei, Dainai Mošinskienei ir Janinai Šalinienei.

Dabartinę valdybą sudaro: Dalia Augūnienė, Birutė Čiurienė, Elena Karosienė, Regina Duobienė ir Aldona Urbienė.

PALM BEACH INTERNATIONAL PIANINO KONKURSAS

Pernai šį konkursą laimėjo pianistas iš Lietuvos Petras Geniušas, kuris šiais metais laimėjo valstybinę Lietuvos premiją. Balandžio mėn. jis vėl atvyko į šį pianino konkursą, tačiau šį kartą jau kaip teisėjas.

Konkurse dalyvavo 21 pianistas iš viso pasaulio — 11 iš Jungtinių Amerikos Valstijų, 10 iš kitų valstybių.

Šiais metais konkurso pirmoji premija buvo padalinta tarp jugoslavo ir amerikiečio.

Konkursą lankė ir būrys lietuvių, kurie susitiko su laureatu Petru Geniušu ir išreiškė viltį, kad gal 1994 metais vėl išgirsime lietuvi ar lietuve, skambinantį šiame konkurse.

D. A.

Prelegentai, kalbėjo Seattle Lietuvių Vasario 16-sios minėjime. Amanda Floen, diskutavusi nacionalizmą Lietuvoje, ir Gabrielius Gedvilas, apibūdinęs ekonominę krizę Lietuvoje.

JAV LB Krašto Valdybos
Socialinių Reikalų Taryba
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
(312) 476-2655 • Fax (312) 436-6909

NEIŠMESKITE SENŲ FEDERALINIŲ MOKESČIŲ DOKUMENTŲ

Dabar, kai federalinių mokesčių dokumentų pildymo laikas praėjo ir pavasarinis valymas prasidėjo, daug žmonių norėtų mieliai išmesti senus mokesčių dokumentus, kad padarytų vietos naujiems.

Ką galima išmesti ir ką reikia laikyti?

Paprastai visi mokesčių mokesčių dokumentai: ataskaitų kopijos, antspauduoti čekiai, W-2 ir 1099 formos, visi kiti išlaidų ir pajamų pateisinami dokumentai turi būti saugomi bent 3 metus po jų užpildymo datos. Treji metai yra laikas, per kurį IRS įstaiga turi patikrinti jūsų prisiųstą mokesčių mokėjimo atskaitomybę.

Tačiau daugumas mokesčių pildymo specialistų pataria visus dokumentus laikyti 6 metus. Jeigu po 3 metų IRS įstaiga pašauks jus paaiškinti kai kurias jūsų deklaratas sumas, išlaidas, pajamas, jeigu jūs savo pajamas sumažinote 25%, jeigu jūs pamiršote kai kurias pajamas deklaruoti, ar nurašėte per daug mokesčių, padarėte kai kurių klaidų, tai IRS įstaiga turi teisę tikrinti jūsų mokesčių dokumentus (ir paprastai taip daro) 6 metus atgal. 6 metai yra paskutinis terminas, arba vadinamas „statute of limitations“. Jei jūs neuzpildėte federalinių mokesčių mokėjimų formų, arba užpildėte jas neteisingai, tokiu atveju jums tai įrodyti IRS įstaigai. Taip pat laikykite ilgai tų metų dokumentus, kuriuose yra ypač daug didelių nuskaitymų (deductions), arba jei jūs buvotė įrašę ką nors, kas galėtų įgalinti IRS įstaigą jus apkaltinti suklaidavimu.

Yra dokumentų, kuriuos reikia laikyti ilgesnį laiką negu „statute of limitations“, tai:

1. Namų nuosavybės dokumentai

Namų savininkai turi visada laikyti įvairius jų namų dokumentus: pardavimo-pirkimo sutartis (sales contracts), pirkimo užbaigiamuosius dokumentus (closing statements), sąskaitas už padarytus bet kokius namų pagerinimus ir dokumentus, įrodančius nenumatytus nuostolius (casualty losses).

Advokatas, mokesčių specialistas, Herbert Paul, N.Y. sako: „Aš patariu savo klientams, kad jie įsigytų didelį voką ir dėtų į jį viską, kas surišta su jų namu“.

Įvairūs jūsų namų dokumentai reikalingi mokesčių apskaičiavimui, parduodant seną namą ir perkant kitą. Jeigu parduosite už didesnę kainą, negu pirkote, tai turėsite mokėti uždarbio mokesčių, jei parduosite už mažiau, tai nuostolis bus nurašomas nuo mokesčių ir t.t. Laikykite visus pagrindinius jūsų turėtų ir turimų namų dokumentus.

2. Stocks, bonds ir kiti investavimai

Šie dokumentai turi būti saugojami tol, kol jūs esate jų investavimų savininkai. Kai jūs jus parduosite, tuos dokumentus turite laikyti taip ilgai, kaip ir kitus dokumentus, reikalingus

federaliniams mokesčiams įrodyti jūsų pajamas ar nuostolius. Pildant federalinius mokesčius, jums reikės žinoti, kiek jūs uždirbote (capital gain), kiek kainavo patarnavimo mokesčiai, kiek gavote dividendų.

3. IRA

Jei jūs taupote neapmokestinotą (non-deductible), šiuos dokumentus turite laikyti, kol visus savo indelius išimsite iš IRA. Saugoti reikia dokumentus kiekvienų metų, kada įnešėte pinigų į IRA sąskaitą: visas 1040 formos, 8606, 1099-R ir 5498 formos. Jei jūs tų metų dokumentų neturėsite, kai išimsite iš IRA pinigus, jums gali tekti daugiau mokesčių mokėti, negu iš tikrųjų reikia. Ši dokumentų laikymo našta yra viena priežasčių, dėl ko daugelis mokesčių patarėjų nėra entuziastiškai nusiteikę dėl pinigų laikymo „non-deductible IRA“ plane.

4. Raštinės namuose

Jeigu jūs turite verslą, galite namuose turėti raštinę ir išlaikymo išlaidas nurašyti. Jeigu išlaidos yra didesnės, negu pajamos, tos išlaidos negali būti nurašytos toliau, bet gali būti perkeltos į ateinančius metus. Todėl šie dokumentai turi būti laikomi, kol visos išlaidos nurašote ir kol tų metų mokesčių „statute of limitation“ laikas pasibaigia.

5. Susidėjimo (depreciation) nurašymas

Sąskaitos, parodančios įrengimų kainas verslui, turi būti laikomos tol, kol bus tie įrengimai visiškai nurašyti ir nurašomų metų pasibaigęs „statute of limitation“ laikas.

6. Šalutiniai verslai

Jei jūs turite šalutinį verslą, dokumentai, surišti su šiuo verslu, turi būti laikomi ilgai, negu normalų 3-6 metų laikotarpį. IRS gali jus pasiūlyti, bet kada paaiškinti – paklausti. Jei jūsų verslas nenėšė pelno bent 3 iš penkių metų, IRS gali įtarti, kad tai nėra verslas, o tik jūsų malonumas (hobby). Tokiu atveju IRS gali nepripažinti jokių nurašymų, kurie viršijo pajamas, nebent jūs galėsite įrodyti, kad jūsų šalutinis verslas yra išgytas, norint padaryti pelną. Reikės visų jūsų verslo dokumentų, kad galėtumėte tai įrodyti.

7. Darbas (employment)

Jei jūs turite verslą ir samdoite darbininkus, IRS reikalauja, kad darbininkų mokesčių dokumentus laikytumėte mažiausiai 4 metus po to, kai pasiuntėte atskaitomybę.

8. Verslo nuostoliai

Jūsų verslo (net operating loss) administravimo nuostolių dokumentai turi būti laikomi, iki nuostoliai bus padengti iš pajamų.

Švarinant namus, metant lauk federalinių mokesčių dokumentus, būkite atsargūs: jeigu abejojate, ar reikės dokumentų, ar ne, geriau jų nemeskite, laikykite; švara gali ateityje jums daug kainuoti!

Paimta iš „Your money“ „Chicago Tribune“ 6-4-93, vertė Aldona Šmulskienė, spaudai paruošė Birutė Jasaitienė.

• 1986 m. balandžio 27 d. įvyko garsioji Černobilio reaktoriaus nelaimė Ukrainoje. Sovietų vyriausybė evakavo apie 49,000 apylinkių gyventojų.

LAIŠKAI

NEUŽTARNAUTI
KALTINIMAI

Taip ir lieka neaišku, kodėl keturi ALT s-gos valdybos nariai parašė „Lietuvių Ambasada Washington – Laiško patikslinimą“ (Draugas – 1993.V.18): ar dėl to, kad buvo su jais nepasitarta, ar dėl to, kad S-gos pirmininko nuomonei nepritarė? Kitaip sakant: ar kad buvo paliesta jų ambicija, ar kad nepritarė konsulo V. Čekanauskas skirimo rekomendacijai? Argi keturi valdybos nariai negalėjo savo nuomonę aiškiau išreikšti? Be to, ko buvo siekiami, išeinant į spaudą?

Jau gegužės 1 d. JAV LB Floridos apyg. suvažiavime St. Petersburgo LB Krašto Valdybos pirm. Vytas Micuinas, kaip Jurgis Janušaitis rašo, viešai „pranešė, kad vietoje St. Lozoraičio ambasadoriumi į Washington, DC, paskirtas Vytas Čekanauskas, Los Angeles garbės konsulas“ („Draugas“ – 1993.V.14).

Būtų klausimas: jei Lietuvos Respublikos valdžia jau seniai buvo nusprendusi padaryti pakeitimus, ar mums, išeivijai, būtų geriau, kad ton vieton būtų paskirtas vietinis, savas žmogus, ar atsiųstas koks buvęs ar dar tebesąs vadinamas „nomenklatūros“ narys?

Balsavau už Stasį Lozoraitį, raginau ir Lietuvoje (laiškais) už jį balsuoti. Jis man geras ambasadorius, bet dėl jo vietos ambasadoje sprendimus darė kiti, kurie dabar, gaila, yra valdžioje. Ar mūsų balso jie klausys?

Dėl visos tos „istorijos“ tų laiškų į Lietuvą rašytojai (dr. L. Kriaučiūnas ir G. Lazauskas), o kartu ir jų remiamas duotas į laisvęjančią vietą konsulas (V. Čekanauskas), turi dabar išgyventi neužtarnautus kaltinimus.

Jonas T. Lazdutis
Chicago, IL

KAS YRA OKSIMORONAS?

Š.m. gegužės 11 d. „Draugo“ laiškų skyriuje buvo įdėti dviejų mūsų organizacijų pirmininkų pareiškimai dėl ambasadoriaus St. Lozoraičio atleidimo iš pareigų. Esą, „Draugo“ korespondentas iš Vilniaus klaidingai parašė: tų pirmininkų organizacijos pritariančios St. Lozoraičio atleidimui. Jie abu tuo tvirtinimu paneigia tokiu būdu:

Dr. Leonas Kriaučiūnas, LTS pirmininkas, savo laiške taip rašo: „...kategoriskai paneigiu, kad mano laiške buvo kokia nors užuomina ar pritarimas St. Lozoraičio atleidimui“. Toliau, sužinojęs apie pakeitimus Washingtono ambasadoje, jis rašo: „Parašiau Lietuvos Respublikos užs. reik. ministrai Povilui Gyliui pasveikinimą ir padėkojau už Vytauto Čekanausko parinkimą pareigoms“.

Panašiu būdu ir kitas pirmininkas Grožvydas J. Lazauskas ALTO vardu rašo: „Mano laiške jokio pritarimo Stasio Lozoraičio atleidimui nebuvo parašyta, tik pritarė garbės konsulo Vytauto Čekanausko paskyrimui Lietuvos atstovu Washington, D.C.“

Kaip matome abiejų laiškų autoriai, vadovaujasi tokia pačia logika: mes nepritariame St. Lozoraičio atleidimui, bet dėkojame ir pritariame už V. Čekanausko paskyrimą toms pareigoms, kuriose dar yra St. Lozoraitis.

Kalbotoje tokie posakiai ir minčių reiškimo būdas vadinasi OKSIMORON, arba, lietuviškai tariant, oksimoronas.

Websterio didysis žodynas „New World Dictionary“ tokį minčių dėstymo būdą – OKSIMORON – aiškina: „acutely

silly, a figure of speech in which opposite or contradictory ideas or terms are combined. Ex.: thunderous silence, sweet sorrow“.

Mūsų bostoniške LE XXI tome rašo: Oksimoronas (gr. oxys „aštrus“ ir moros „kvailas“) retorinė figūra, kur ypatingam pabrėžimui sujungiamos dvi prieštaraujančios sąvokos, pvz., išmylelėjusi neapykanta, lėtas skubėjimas ir pan.“.

Mes gerbiame mūsų veikėjus, dirbančius nedėkingu visuomeninį darbą, bet ir jie turi save gerbti, vengdami tokių prieštaraujančių pasakymų.

Vytautas Valys
Detroit, MI

KLADINANTI PAMOKA

Ignas Petrauskas gegužės 11 d. „Draugo“ (Nr. 89) laiškų skyriuje moko, kaip sulietuvinas „aerouostas“: jo vietoje siūlo „orouostą“, kuris, sako, „būtų lengviau ištariamas, gražesnis ir tikrai lietuviškas“. Gera paskata, bet blogai sudaromas persamas naujadaras („orouostas“). Jungiant du lietuviškus daiktavardžius į vieną, paprastai pasikeičia sulipdytųjų žodžių galūnės, būtent: vyriškoji giminė įgyja is ar ys, o moteriškoji – ē; tuo būdu gaunama: pienburnis (ē), bet ne pienbarna; vėjavaišis (ē) – ne vėjavaišas; pievagrybis –

DRAUGAS, šeštadienis, 1993 m. gegužės mėn. 22 d.

7

ne pievagrybas; peltakys – ne peltakas; buožgalvis – ne buožgalva; vištvanagis – ne vištvanagas; vardardienis – ne vardadiena ir t.t. Taigi, vengiant svetimybų ir lietuvinant aerouostą, aerodromą bei aeroportą, jų vietoje būtų galima vartoti dviejų lietuviškų daiktavardžių junginį su pakeista galūne, būtent: oruostis ar orauostis, kaip mums „oreivystėje“ jau pažįstami naujadarai orlaivis, ortakis ar orasraigtis (propeleris). Tą oreivystės objektą galima aprašyti va dinti ir Igno Petrausko

siūlomais daiktavardžiais, tačiau jokių būdu nesujungiamais į vieną žodį, būtent: oro uostas.

Bronius Nemickas,
Masphet, NY

• Pirmasis Amerikos prezidentas, kalbėjęs per televiziją į tautą, buvo Franklin D. Roosevelt, 1939 m. balandžio 30 d. atidaręs New Yorke Pasaulinę mugę (World's Fair). Jo kalba buvo transliuota per NBC.

A.†A. ANTANAS BEINARAUSKAS

Staiga mirė 1993 m. gegužės 20 d., sulaukęs 76 metų. Gyveno Chicagoje, Bridgeporto apylinkėje. Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskr., Naujamiesčio valsč. Amerikoje išgyveno 42 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Juozas su žmona Monika ir dviem vaikais, sūnus Stasys su žmona Karen ir dviem vaikais, sūnus Tony su dukra, duklė Veronika su šeima, mirusio brolio Vytauto sūnus ir keturios dukterys su šeimomis ir brolis Petras su žmona Irena Čikagoje.

Lietuvoje liko brolis Vilius su žmona Irena, sesuo Veronika su vyru ir šeima; Sibire mirusio sesers Adelės duklė Regina su šeima; mirusių seserų, Bronės i. Emilijos, šeimos; mirusio brolio Zenono sūnūs – Zenonas su šeima ir Algis bei kiti giminės ir pažįstami Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė Panevėžiečių ir Anglijos lietuvių klubams. Velionis bus pašarvotas gegužės 22 d., šeštadienį, nuo 4 v. p.p. iki 9 v.v. ir sėkmadienį, gegužės 23 d., nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v. S.C. Lack ir Sūnūs laidojimo namuose, 11028 South-west Hwy., Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks gegužės 24 d., pirmadienį. Iš laidojimo namų 8:45 val. ryto velionis bus atlydėtas į Our Lady of Ridge parapijos kapines, 107 St. ir Ridgeland, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus šiose laidotuvėse dalyvauti.

Nuliūdę: sūnūs, duklė, anūkai ir brolis Petras.
Laid. dir. S. C. Lack ir Sūnūs, TEL. 708-974-4410.

A.†A. KATRYNAI POVILAITIENEI

mūsų draugijos narei, meldžiamės Amžinosios Šviesos. Skausme likusius – dukrą M. BRUSOKIENĘ ir sūnų dr. R. POVILAITĮ bei visus velionės artimuosius guodžia.

Lietuvos Dukterų draugija

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidojimo patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID

FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS FUNERAL DIRECTORS

PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71st STREET
CICERO 1446 S. 50th AVE.
PALOS HILLS 10201 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
LEMONT LOCATION OPENING JULY, 1993
ALL PHONES
CHICAGO 1-312-476-2345
CHICAGO & SUBURBS 1-800-994-7600

P A D Ė K A A.†A. GENOVAITĖ GRUZDIENĖ Stankevičiūtė-Valūnienė

Mano mylima Žmona, nelaukta pašaukta į Amžiną, žemiškų rūpestių neturintį gyvenimą, mirė š.m. balandžio mėn. 7 d. Po iškilmingų šv. Mišių Šv. Vardo bažnyčioje, išlydėta į Torrington CT ir palaidota Šv. Pranciškaus kapinėse.

Nuosirdžiai dėkoju kunigams – St. Rapolui, OFM, J. Gasiūnui ir M. Čyviui už rožinį ir maldas koplyčioje ir už šv. Mišių bažnyčioje.

Ačiū Floridos Lietuvių klubo pirm. Antanui Gudoniui už a.a. Genovaitės gyvenimo apybraižą ir pravestą atsišveikinimą koplyčioje.

Dėkoju už jautrius atsišveikinimo žodžius organizacijų atstovams: Antanui Gudoniui, Floridos Lietuvių klubo vardu, Vytautui Budrioniui LB St. Petersburgo apylinkės vardu, Janinai Gerdvilienai, Lietuvių Fondo vardu, Antanui Jonaičiui ALTS-gos skyr. vardu, Alfui Šikiui, ALT'o skyr. ir ALIAS skyr. vardu ir Gražinai Jazukaitienei draugų vardu.

Dėkoju sol. Birutei Dičkienienei už jautrias giesmes bažnyčioje, muz. R. Dičkienės ir muz. V. Kerberio už pagalbą vargonais, o tėvui St. Rapolui, OFM, už prasmingą pamokslą.

Ačiū visiems gausiai atsilankiusiems į koplyčią ir bažnyčią už gausias šv. Mišių aukas, kurių labai daug prisistatė iš tolimų vietovių, ypač iš Philadelphia apylinkių.

Ačiū už aukas Lietuvių Fondui, už gražias gėles, už pareiktas užuojautos žodžius, spaudoje ir laiškais. Ypač dėkoju Genovaitės draugei Elenutei Vaskelienai už lankymą, rūpestius ir pagūdą sunkiose valandose. Taip pat ačiū mielam kolegai Antanui Dičkenui už talką ir pagūdą. Ačiū draugams ir draugams, lankiusiems ligonė namuose ir ligoninėje.

Didelis ačiū karsto nešėjams: Kaziiui Astrui, Antanui Dičkenui, Henrikiui Gineičiui, Jonui Labanauskui, Vladui Vaskeliui ir Juozui Žygnui.

Ačiū visiems, mane užjautusiems liūdesio valandoje.

Liūdesio prislėgtas vyras Vincentas ir kiti giminės.

DĖMESIO AMERIKOS LIETUVIAI! LITUANICA COMMERCE & CARGO

Lietuvių-amerikiečių vadovaujama kompanija, turinti savo šaką Lietuvoje, nuo š.m. gegužės mėn. 22 d. pradeda priimti siuntinius į Lietuvą.

Atvykę į šios kompanijos raštinę, esančią patogioje vietoje, netoli Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato Čikagoje, būsite maloniai sutikti ir aptarnauti. Susikabėsite lietuviškai.

Siuntinius atvežkite patys, arba atsiųskite per UPS. Pageidaujant, jūsų siuntinius galime paimti iš namų. Užsisakius, siuntiniai bus paimami ir iš kitų JAV miestų. Pageidaujant, siuntinius profesionaliai supakuojame.

SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO Į LIETUVĄ KAINOS LABAI PRIEINAMOS!

Kargo laivu: iki 100 sv. – 67 ct. sv., minimumas \$20
virš 100 sv. – 57 ct. sv.

Kargo oro linija: iki 40 sv. – \$2.65 sv., minimumas \$30
virš 40 sv. – \$2.45 sv.

Lietuvoje siuntiniai pristatomi adresuotai į namus. Vertingus siuntinius galima apdrausti. Taipintuvų (konteinerių) išsiuntimo datos bus pastoviai skelbiamos.

Pirmiesiems 250 klientų suteikiama kompanijos LITUANICA COMMERCE & CARGO Garbės Kliento vardas, kuris suteikia privilegiją naudotis 5% nuolaida pastoviai siunčiant siuntinius laivu į Lietuvą.

Taip pat sudarome ir siunčiame amerikietiško maisto siuntinius.

LITUANICA COMMERCE & CARGO kompanijos vadovai maloniai kviečia visus, Amerikoje gyvenančius ir į svečius atvykusius, lietuvių pasinaudoti mūsų paslaugomis. Prašome kreiptis į įvairias lietuvių organizacijas, norinčias siųsti mažesnius ar didesnius krovinius į Lietuvą.

Kaip prekybinė kompanija, LITUANICA COMMERCE & CARGO siūlo ir kitas paslaugas (prekybinių sutarčių sudarymo, nekilnojamo turto pardavimo, kapitalo investavimo į biznį Lietuvoje). Fax'u perduodame žinias ir dokumentų kopijas į Lietuvą.

LITUANICA COMMERCE & CARGO

6607 S. Pulaski Rd. Tel. 312-585-8700
Chicago, IL 60629 Fax 312-585-8922

Darbo laikas: pirmd. - penkt. 9 v.r. - 5 v.p.p.; šešt. 10 v.r. - 4 v.p.p.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

x „Draugo“ administracija gavo pranešimą iš pašto įstaigos, jog dienraščio skaitytoja Paulina Rapsienė iš Palatine, IL, yra pakeitusi adresą ir laikraštį reikia siųsti nauju adresu. Tikrovė išaiškėjo, kai ji pati mums paskambino ir pranešė, kad ji niekur kitur nėra išsikraustiusi ir tebe gyvena, kur ir gyvena. Tokių atvejų mes jau turėjome ir daugiau. Deja, paštas nepažymėjo, kur ši mūsų skaitytoja galėjo „išsikraustyti“.

x Vyresniųjų lietuvių centre – Seklyčioje gegužės 26 d., trečiadienį, 2:00 val. p.p. dainų popietė su muz. Faustu Strolia. Programoje: dainos, laimės šulnys. Po programos – bendri pietūs. Visi kviečiami ir laukiami! Atvykite ir linksmai praleiskite popietę.

x Antrasis Poezijos dienų Čikagoje vakaras gegužės 29 d., šeštadienį, skirtas mūsų gyviesiems Čikagos poetams. Visus juos čia girdėsime ir matysime. Bus prisimintas ir Poezijos švenčių dvidešimtmetis. Abiejų Poezijos dienų programą organizuoja ir jai vadovauja Nijolė Martinaitytė. O Poezijos dienas rengia ir globoja vašingasis Jaunimo centro moterų klubas.

x Dr. Jonas Valaitis, buvęs ALTO pirmininkas, yra įgaliotas atstovauti Amerikos Lietuvių Tarybai JAV Bendruomenės rengiamose visuomeninėse konferencijose, kuri įvyks birželio 19-20 d. Detroito. Konferencijos tikslas – įvertinti esamą padėtį, aptarti bendradarbiavimo klučius, paieškoti sprendimų, kurie galėtų užtikrinti Lietuvos ir jos išeivijos glaudų bendradarbiavimą.

x Popiežiaus Jono Pauliaus II istorinės kelionės Lietuvoje proga, „Draugo“ administracija organizuoja Amerikos lietuvių ekskursiją į Lietuvą. Išvykstama rugsėjo 1 d. ir Vilniuje lektuvus nusileis rugsėjo 2 d. Popiežiaus Lietuvoje bus rugsėjo 4-8 dienomis. Iš Lietuvos išskrendama rugsėjo 14 d., bet galima grįžti, kada nori. Visi bus nuvežti, kur reikės ir kur norės. Prašome registruotis jau dabar, o ypač tie, kuriems bus reikalingi viešbučiai, **American Travel** įstaigoje 1-708-422-3000. Čia bus suteiktos ir visos kitos informacijos.

x IMEX AMERICA, INC. nuomoja automobilius Lietuvoje; siūnia automobilius; labai greitai perveda dolerius į Lietuvą. Tel. 708-868-0049, fax 708-868-8642. Skambinkite darbo dienomis 9 v.r. – 5 v.p.p. Imex America, Inc., 524 State Line Rd., Calumet City, IL 60409.

x „ŽAIBAS“ ketvirtį metų garantuoti ir patikimai pristato užsienio turistams maisto prekes Lietuvoje ir namus. Dvylikos labiausiai mėgiamų ir norimų paketų pasirinkimas. Visi užsakymai pristatomi per 10 darbo dienų į namus. Kreiptis: „ŽAIBAS“, 8525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8080.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreiptis: **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747.

x Vinco Mykoliaičio-Putino šimtmečiui nuo jo gimimo skirtas pirmasis šių metų Poezijos dienų vakaras gegužės 28 d., penktadienį, 7:30 v.v. Programą, kurią organizuoja Nijolė Martinaitytė, vyks M. K. Ciurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Poezijos dienas rengia ir globoja Jaunimo centro moterų klubas.

x LAPAS – Amerikos lietuvių farmacistų draugijos susirinkimas įvyks gegužės 26 d., trečiadienį, 7 v.v. William Tell restorane, 6201 Joliet Road, LaGrange Countryside, IL. Programoje paskaita: „Viršutinių kvėpavimo takų infekcijos“. Kviečiami visi LAPAS nariai ir svečiai susirinkime dalyvauti ir paremti Vaikų Viltį, atnešant buteliuką ar daugiau kramtomų vitaminų vaikams. Del platesnės informacijos skambinti pirm. Irenai Juskiei 606-708-403-0690

x „Draugo“ administracija dar kartą prašo dienraščio skaitytojų, jog keisdami savo adresus, būtinai tuoj pat praneštų ir mūsų laikraščio administracijai, ne tik pašto įstaigai. Pašto įstaiga mums praneša, kad yra pakeistas adresas ir už tai tenka primokėti paštu už kiekvieną siunčiamą numerį. Būna atveju, kad paštas mums perduoda ir ne visai tikslų adresą, todėl prašome iš anksto mums pranešti savo gyvenamosios vietos pakeitimą.

x Vytautas Norvilas, vienas mūsų jaunųjų profesionalų, kuris dėsto kompiuterių kursą Moraine Valley kolegijoje, savo labai vertingomis žiniomis kas savaitę padeda „Draugo“ administracijai. Už tai mes jam esame nuoširdžiai dėkingi.

x ALTO valdybos posėdyje, įvyksiamame gegužės 14 dieną, svarstyta 53-čiojo metinio suvažiavimo reikalai. Suvažiavimas numatytas šaukti Čikagoje š.m. spalio mėn. pabaigoje ar lapkričio pradžioje.

x ATLANTA IE, Inc. viena iš pirmųjų kompanijų pradėjusi kompiuterizuotą aptarnavimą ir toliau siūnia siuntinius ne tik į Lietuvą, bet ir į Latviją, Estiją, Ukrainą, Baltarusiją, Rusiją. Laivo talpintuvai (konteineriai) išsiunčiami kiekvieną pirmadienį. Oro siuntos iškeliaują kiekvieną šeštadienį. Persiunčiame dolerius į Lietuvą. Suteikite džiaugsmo savo giminei. Mūsų naujų amerikietiško maisto siuntinių 66 sv. – kaina \$99. 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. (312) 434-2121. Iš toliau – 1-800-775-7363.

x DĖMESIO VIDEO APARATŲ SAVININKAI! Norėdami tikrai kokybiškai išvesti video įrašus iš Lietuvoje naudojamos PAL sistemos į amerikietišką NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į INTERVIDEO. Su moderniausia „digital“ aparatu, už prieinamą kainą mes perrašome viso pasaulio video ir filmo formatus. Mūsų adresas: INTERVIDEO, 3533 S. ARCHER AVE., CHICAGO, IL 60609, Tel. 312-927-9091. Sav. Petras Bernotas.

x J. J. BACEVIČIUS PATARNAUJA: Namų pirkime, pardavime, apdraudomės, income tax, vertimai, notariat, naujų vairavimo teisių gavimu. Turime kompiuterį ir fax. Skambinti 312-778-2233.

x SAGIL'S restoranas yra lietuviška valgykla su daugybe skaniausių lietuviškų patiekalų. Neatsilankę nežinosite, kaip gausiai, gardžiai ir nebrangiai galite pas mus papieptauti. Sav. J. Liutikienė ir I. Naujokienė. „Sagil's“, 6814 W. 87 St., Burbank, IL 60459, tel. 708-598-0685.

Čikagos lietuvinės mokyklos mokinės (iš kairės): Milda Bunikaitė, Viktorija Vanagūnaitė ir Laura Danytė, laimėjusios premijas meno kūrinių konkurse.

PUSDIENIS SU „LIETUVOS VAIKŲ VILTIS“ SAVANORIAIS

Alės Keželenės, L.V.V. informacijos vadovės, paprašyta, noriu parašyti apie L.V.V. talkininkus-savanorius. Kad galėčiau geriau suprasti ir įsijausti į jų pasiūlojamą taktiką, paprašiau L.V.V. reikalų vedėjos Jūratės Budrienės sudaryti sąlygas kokią dieną pavažinėti su savanoriais ir stebėti jų darbą. Kadangi vežiojimai ir ligoninės tyrimams buvo jau ankščiau atlikti beveik visiems vaikams ir daugumas jų (5) buvo jau paguldyti į ligoninę, tai praėjus ketvirtadienį, gegužės 6 d., buvo tik vienas važiavimas į Shriner's ligoninę, nes 8 m. mergytei Vilmai dar reikėjo padaryti tomogramą. Tad su talkininkais-savanoriais Gene Maldenienė, Vilma, jos mama ir Violeta vyko į Shriner's Hospital for Crippled Children, Chicago Unit.

x Dar turime pilnus komplektus: Lietuvių Enciklopedijos 37 t., Vinco Krėvės raštai, 6 t. Taip pat siunčiame į Lietuvą per agentūras, kaina 60-80 ct. už svarą. Teirautis: J. Kapočius, P.O. Box 752 Cotuit, MA, tel. 1-508-428-6991.

x Greit parduodu vienos ir dvių šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus**, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

x Optical Studio, 2620 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-6766. Kreiptis į Aldoną Kaminskienę. Darbo val.: treči.-penkt. 1 v.p.p. 5:30 v.v., ketvtd. 10 v.r.-6 v.v., šeštđ. 10 v.r.-1 v.p.p. Pirmad. ir antrd. uždaryta.

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, IL, tel. (312) 476-2882. Visų rūšių paminklų, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 1-312-523-9191.

x SAGIL'S restoranas yra lietuviška valgykla su daugybe skaniausių lietuviškų patiekalų. Neatsilankę nežinosite, kaip gausiai, gardžiai ir nebrangiai galite pas mus papieptauti. Sav. J. Liutikienė ir I. Naujokienė. „Sagil's“, 6814 W. 87 St., Burbank, IL 60459, tel. 708-598-0685.

Ižengus į vidų, visai nejutome, kad esame ligoninėje: visur šviesu, spalvingu, erdviu, patogiu minkšti baldai, vaikams daug visokių kimsčių gyvuliukų, meškių, didelių ir mažų, kuriuos vaikai sodina į kėdes, žaidžia su jais ir taip užsimiršta savo nedalia. Nematyti net balnų, tai apsirėngusių tarnautojų, nes jie irgi spalvotai apsirėngę.

Man leido įeiti ir į rentgeno patalpą, kur buvo daroma tomograma. Tarnautojas Thomas R. Daus buvo labai malonus ir, atrodo, yra specialiai paruoštas dirbti su vaikais.

Genė Maldenienė vertėjavo motinai ir dukrelei Vilmai, kurią ji meiliai vadino „Saulute“. Ji viską joms abiems paaiškino, kad nei vaikas, nei mama nesirūpintų ir nebijotų. Vilma turėjo ilgokai gulėti ant šono visai ramiai, kol buvo daromos sluoksniškos nuotraukos, o G. Maldenienė vis paklausdavo, kaip ji jaučiasi.

x Pranešame giminėms ir draugams, kad po ilgos ligos gegužės 21 d. rytą mirė a.a. Vytautas Žygas. Apie laidojimą bus pranešta vėliau.

x SPECIALIOS NUOLAI DOS. Į Vilnių iš Newark birž. 28, grįžimas – liepos 13 d. \$960. Iš N.Y. (JFK) į Vilnių (viena kryptis) birželio, liepos ir rugpjūčio mėn. \$498. Taksai neįskaityti. VYTIS 800-952-0119.

x Vairavimo teisės (IL Driver's License) – \$100 pas Ed Šumaną. Tel. 1-708-246-8241.

x „Saulutė“ Lietuvos našlaičių globos būrelis, dėkoja sesėlei **Reginai Janušai** iš Holland, PA už dvi dideles dėzes kimštinių („stuffed toys“) ir anoniminei geradarei iš Kalifornijos, kuri paaukojo 30 dol. Lietuvos našlaičiams. Aukos nurašomos nuo mokesčių, siunčiamos: „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite St. Casimir Memorial, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą – brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidautas. Sav. Lili ja ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335.

tvirtino, kad nuotraukos gerai vyksta ir jai nereikės per ilgai gulėti. Stebėjusios mažos mergytės paklusnumu, mandagumu ir ramiu laikymusi, nes ir mažiausias sujūdejimas būtų privertęs visą procedūrą kartoti. Kai viskas jau buvo sutvarkyta, mes visos nuėjome lankyti toje ligoninėje gulinti mūsų jaunųjų ligonėlių. Jų bendra palata yra netoli vaikų valgomos, kuris yra didžiulė salė su medžio didumu augalais ir net vieta sviediniui į krepšį pamėtyti. Netoli yra ir kiti kambariai vaikų užsiėmimams, ir kiemas su įvairių žaidimų įrengimais. Tenai sutikome Mariją Kriaučiūnienę, L.V.V. atstovę visuomeniniams ryšiams, nepaprastą pasišventimo asmenį. Ji beveik ir gyvena toje ligoninėje, nes ji visiems visur padeda. Ji viską aprodė, vertėjavo, kur reikėjo, kalbėjo su vaikais ir mamomis. Palatoje tuo metu buvo Žydrė, Rasytė ir Laura su savo mamomis, vėliau turėjo dar atvežti ir Lidiją. O Kestutis, žinoma, su mama buvo kitoje palatoje, nes, mat, vyraus.

Pora valandų pasikalbėjome su vaikais ir mamomis, geriau pasakius, Genė Maldenienė ir Marija Kriaučiūnienė kalbėjo, o aš tik įdėmiai klausiausi. Mane ypač stebino ir žavėjo lankančių mergučių (Violetos ir Vilmos) švelnumas ir meilė jau gulintiems ligoninėje: jos žaidė su mažąja Rasyte, kuri negali pajudėti, nes yra tempiama prieš operaciją; tai jai aprėdino lėlytes ir šiaip visai stengėsi ją pradžiuoti. O Žydrę glostė ir bučiavo, nes ir Žydrė turėjo ramiai gulėti. Jos visos yra likimo draugės ir dėlto viena kitą taip užjaučia.

Mačiau, kaip „Shrineriai“ (amerikiečiai savanoriai) atveža vaikų būrelis lankyti ligoninių ir pagalvot, kad gal ir mums panašiai reikėtų daryti? Tikrai būtų puiku, jei mūsų jaunimėlis (skautai ir ateitininkai) grupėmis, arba pavieniui, aplankytų bent retkarčiais šiuos skaudaus likimo ištiktus bendraamžius, arba jiems atvirutę parašytų, gyltę pradžiuotų.

Išbuvę ligoninėje pusdienį,

x Trūksta Jūsų gyvenime šviežių bei tikslų žinių iš Lietuvos? Pirmiausias radijo laidų tinklas **ŽEMĖ L PRODUCTIONS** turi gerą naujieną! Nuo š.m. kovo 15 d. RYTMEČIO EKSPRESAS bus perduodamas nuo pirmo iki penkto. patogesniu laiku – 10 v.r. iš WNDZ 750 AM. WNDZ stoties pajėgumas gerokai didesnis – nuo Milwaukee iki Elgin, nuo Chicago iki South Haven. Neturite galimybių klausytis rytais? Jūsų patogumui – **VAKARINIS NAUJENOS** nuo pirmo iki penkto. 6:30 v.v. iš WCEW 1450 AM. O taip pat Jūsų dėmesiui – **sekmadieninė 45 min. laida VAIRAS** perduodama iš WNDZ 750 AM. Informuoti lietuviai Illinois, Indiana, Michigan bei Wisconsin valstijose klausosi visų **ŽEMĖ L PRODUCTIONS** radijo laidų!

x Vel išleista „Du Gaideliai“ CD plokštelė, dainelės vaikams. Dainuoja: Irena Čerškienė, Rūta Valaitienė ir Vaidotas Vaičiūnas. Užsiskant kreiptis: Ž. Vaičiūnienė, RR #1 Freeport, Ont., LOR 1K0, Canada, tel. 1-416-689-7464. Plokštelė jau platinama PLC, Lemont, IL.

x 16 metų gimnazistė Lietuvoje norėtų susirašinėti su Amerikos jaunimu. Galima rašyti lietuviškai arba angliškai. **Kristina Varnaitė**, Parko 55-25, Panevėžys 5309 Lithuania.

x A.a. adv. Antanas Oliš, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos steigėjas ir jos pirmasis pirmininkas 1949-51 metais. Iškilmingas minėjimas jo 35 metų mirties sukaktį paminėti yra ruošiamas š.m. gegužės 30 d. Jaunimo centre.

LIETUVIŲ FONDAS – NE TAUTOS FONDAS

Į Lietuvų fondo būstinę Čikagoje ateina laiški, skambina telefonais žmonės, išsiganę, kad padėtis bloga su Tautos fondu, manydami, kad Tautos fondas yra tas pats kaip Lietuvų fondas.

Tie du fondai yra visiškai skirtingi, nieko bendra vienas su kitu neturi.

Lietuvių fondas šiuo metu yra peržengęs 6 milijonus pagrindinio kapitalo ir iš jo investuotų pinigų lietuvių darbam išdalines per 3.5 milijono dolerių.

Štai tų dviejų fondų skirtumai!

Skaitant spaudoje pranešimus apie dabar buvusį triukšmingą Tautos fondo narių suvažiavimą New York'e, matyti, kad dr. K. Bobelis per buvusį VLIKą taip buvo patvarkęs Tautos fondo statutą, kad dr. K. Bobelis vienas galėjo turėti 45% visų to fondo balsų.

Lietuvių fondo įstatai visiškai priešingi, ir vienas narys negali turėti daugiau balsų negu 5%, su įgaliojimais. Tad vienas Lietuvų fondo narys negali „diktuoti“ Lietuvų fondo narių suvažiavimui.

Be to, Lietuvų fondo įstatai yra taip surašyti, kad Lietuvų fondo tarybos pirmininkas, valdybos pirmininkas ir svarbiųjų komisijų pirmininkai ne-

išsirengė namo, o širdyje buvo toks geras šiltas jausmas!

Čia tik lašelį to, ką L.V.V. talkininkai-savanoriai atlieka. Apie jų darbą ir auką bus dar rašoma. Noriu tik trumpai suminėti, kad jų pasiūlojimas yra beribis. Jie veža į orauostį išvykstančius, sutinka naujai atvažiuojančius vaikus ir jų mamas, kai jos laukia vaikų operacijos. Savanoriai vežioja vaikus į išvykas, parsiveža pas save, apiperka, lanko juos Seklyčioje. Čia neįmanoma visų jų meilės darbų beišsiskaityti, tik noriu paminėti bent jų pavardes: Irena Garunkštienė, Dana Gierštikienė, Albinas ir Elena Hoffmanai, Liucija ir Vilijus Hoffmanai, Janina Jarašienė, dr. Aldona Juozevičienė, Genovaitė Kiudulienė, Marija Kriaučiūnienė, Genovaitė Maldenienė, Ona ir Kestutis Paulikai, Raimundas Rimkus, Regina Smolinskienė, Birutė Trinkienė, Antanas ir Viktorija Valavičiai ir Birutė Vindašienė.

Bet jų reikėtų daug daugiau. „Lietuvos Vaikų Viltis“ labai džiaugtusi, jei šių eiles papildytų nauji talkininkai-savanoriai, nes be jų talkos L.V.V. darbas būtų neįmanomas. Jiems priklauso mūsų visų nuosirdus dėkingumas ir nuostaba jų kantrybei bei meile ligoniams vaikams.

Aldona Šmulkštienė

gali būti pirmininkais ilgiau kaip 3 metus.

Lietuvių fondo pradininkai ir vėliau atėję organizatoriai išmintingai surašė Lietuvų fondo įstatus taip, kad Fondas priklausytų visiems nariams ir būtų visi Fondo reikalai tvarkomi demokratiškai.

Kasmet reguliariai Lietuvų fondo vadovybė prieš Fondo narių suvažiavimą pasiunčia kiekvienam nariui smulkia pinigų apyskaita, nurodant, kur pinigai investuoti, kokios pajamos, kiek skiriama administracijai ir kiek išdalinta lietuvių reikalingam.

Savarankiška Lietuvų fondo revizija su CPA pagalba kasmet patikrina L. Fondo knygas ir pristato duomenis L. fondo narių suvažiavimui.

Toks demokratiškas, atviras, saugus Lietuvų fondo tvarkymas susilaukė didelio pasitikėjimo lietuvių visuomenėje. Lietuvų fondas toks bus ir ateityje.

A. R.

Vida Damijonaitė.

BAIGĖ ILLINOIS UNIVERSITETĄ

Illinois universitetas Čikagoje gegužės 8 d. įteikė diplomus ši pavarasį studijas baigusiems absolventams. Jų tarpe baka-lauro diplomą Marketing and Management srityje gavo Vida Damijonaitė, Gražinos ir Vitalio Damijonaičių dukra.

Vida yra su pagyrimu baigusi Čikagos aukštesniąją lietuvinę mokyklą ir Pedagoginį li-tuanistikos institutą. Per visą studijų laikotarpį aktyviai dalyvavo skautų akademikų veikloje, eidama studentų skautių vieneto Čikagoje pirmininkės, išdėninkės, sekretorės ir junjorių globėjos pareigas. Daug metų šoko tautinius šokus „Grandies“ ir „Vilties“ ansambliuose. Dalyvavo Lietuvų jaunimo sąjungoje ir Pasaulio lietuvių jaunimo kongresuose bei stovyklose.

Diplomo gavimo proga, tėveliai gegužės 16 d. suruošė Vidai šaunų pobūvį, dalyvaujant jos ir šeimos apie 50 draugų. Tolimesnės studijas magistrų laipsniui (Marketing Communication) nuo rudens Vida pradės Roosevelt universitete, Čikagoje.

Br. J.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą